

B. PROPOSICIONS DE LLEI

Proposició de llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista, presentada pel Grup Parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 12.824)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunió del dia 12 de febrer de 2008, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista, presentada pel Grup Parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 12.824).

D'acord amb el que disposen els articles 125.2 i 95.1 del RC, s'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de Les Corts* i la comunicació al Consell.

Palau de Les Corts
València, 12 de febrer de 2008

La presidenta
María Milagrosa Martínez Navarro

A LA MESA DE LES CORTS

Mónica Oltra i Jarque, síndica del Grup Parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís, de conformitat amb el que estableixen els articles 124 i següents del Reglament de Les Corts, presenta la següent Proposició de llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista a la Comunitat Valenciana, i en sol·licita la tramitació davant les Corts Valencianes.

PROPOSICIÓ DE LLEI DELS DRETS DE LES DONES PER A L'ERADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Exposició de motius

I

Les dones han estat essencials en la construcció i defensa dels drets i les llibertats al llarg de la història.

Malgrat això, gran part de les nostres societats no han reconegut el seu paper i no han garantit els seus drets.

La llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista parteix de la premissa que els drets de les dones són drets humans. La violència masclista és una greu vulneració d'aquests drets i un impediment per assolir la plena ciutadania de les dones, la seva autonomia i llibertat.

La finalitat d'aquesta llei és establir els mecanismes per contribuir a l'eradicació de la violència masclista que pateixen les dones i reconèixer i avançar en garanties respecte del seu dret bàsic a viure sense cap manifestació de violència, particularment la violència masclista.

La lluita contra la violència masclista és part del procés de les dones per fer efectius els seus drets i construir un entorn que en permeta el lliure desenvolupament.

B. PROPOSICIONES DE LEY

Proposición de ley de los derechos de las mujeres para la erradicación de la violencia machista, presentada por el Grupo Parlamentario Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 12.824)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en su reunión del día 12 de febrero de 2008, ha acordado admitir a trámite la Proposición de ley de los derechos de las mujeres para la erradicación de la violencia machista, presentada por el Grupo Parlamentario Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 12.824).

De acuerdo con lo dispuesto en los artículos 125.2 y 95.1 del RC, se ordena su publicación en el *Boletín Oficial de Les Corts* y su comunicación al Consell.

Palau de Les Corts
Valencia, 12 de febrero de 2008

La presidenta
María Milagrosa Martínez Navarro

A LA MESA DE LES CORTS

Mónica Oltra i Jarque, síndica del Grupo Parlamentario Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís, de conformidad con lo establecido en los artículos 124 y siguientes del Reglamento de Les Corts, presenta la siguiente Proposición de ley de los derechos de las mujeres para la erradicación de la violencia machista en la Comunitat Valenciana, y sol·licita su tramitació ante las Corts Valencianes.

PROPOSICIÓN DE LEY DE LOS DERECHOS DE LAS MUJERES PARA LA ERRADICACIÓN DE LA VIOLENCIA MACHISTA

Exposición de motivos

I

Las mujeres han sido esenciales en la construcción y defensa de los derechos y las libertades a lo largo de la historia.

A pesar de ello, gran parte de nuestras sociedades no han reconocido su papel y no han garantizado sus derechos.

La ley de los derechos de las mujeres para la erradicación de la violencia machista parte de la premissa de que los derechos de las mujeres son derechos humanos. La violencia machista es una grave vulneración de estos derechos y un impedimento para alcanzar la plena ciudadanía de las mujeres, su autonomía y libertad.

La finalidad de esta ley es establecer los mecanismos para contribuir a la erradicación de la violencia machista que sufren las mujeres y reconocer y avanzar en garantías respecto a su derecho básico a vivir sin ninguna manifestación de violencia, particularmente la violencia machista.

La lucha contra la violencia machista es parte del proceso de las mujeres para hacer efectivos sus derechos y construir un entorno que permita su libre desarrollo.

Aquest trajecte té una llarga història al nostre país. Una història gràcies a la qual les dones, malgrat situacions adverses, han desenvolupat els seus espais d'autonomia.

La llei parteix, en primer lloc, del reconeixement de les mateixes experiències de les dones que han passat per diverses situacions de violència, alhora que les considera agents actives en el procés de transformació individual i col·lectiva de la nostra societat pel que fa al coneixement i a la superació d'aquest conflicte.

Parteix també del reconeixement del paper històric i pioner dels moviments feministes. Concretament, el valor i la riquesa del saber i de les eines d'anàlisi i intervenció desenvolupades pels feminismes són fonamentals per comprendre l'origen d'aquesta violència i eliminar-la. Així mateix, el moviment de dones de la Comunitat Valenciana ha tingut un paper essencial en el desenvolupament dels drets i en la creació d'espais de llibertat per a les dones del nostre país.

Per tant, les aportacions fetes per les dones que han patit violència, pels grups de dones que han treballat i treballen contra les violències, i les pràctiques feministes en defensa dels drets de les dones han estat considerades de gran importància en l'elaboració d'aquesta llei. Perquè la reclamació del dret de les dones a viure sense violència masclista és el resultat dels esforços de milers de dones que han denunciat les diverses manifestacions d'aquesta violència i han fet possible, així, un dret que la nostra estructura jurídica ha negat fins fa poc temps.

Cal reconèixer, alhora, la importància històrica dels ens locals en l'abordatge del fenomen, des de la responsabilitat pública, i el caràcter innovador i exemplar de les seves actuacions polítiques. Els ens locals i supralocals han estat pioners en el desplegament de mesures i serveis d'informació, atenció o suport a les dones en situacions de violència, han construït espais de coordinació amb el món associatiu i han establert protocols d'actuació conjunta que han inspirat bona part dels continguts d'aquest text legal.

Aquesta llei recull totes aquestes experiències i té la voluntat d'esdevenir un instrument actiu per garantir els drets de les dones i per posar les eines jurídiques per a excloure de la nostra societat la violència masclista. La llei no és un punt final, sinó un punt de partida, una part del procés que s'haurà de completar amb les pràctiques de tots els àmbits implicats.

Les violències exercides contra les dones han estat anomenades amb diferents termes: violència sexista, patriarcal, viril o violència de gènere, entre d'altres. En tots els casos la terminologia indica que es tracta d'un fenomen amb característiques diferents a d'altres formes de violència. És una violència que pateixen les dones, pel sol fet de ser-ho, en el marc d'unes relacions de poder desiguals entre homes i dones. Aquesta llei reconeix el caràcter específic i diferenciat d'aquesta violència i també la necessitat d'aprofundir en els drets de les dones per tal d'incloure les seves necessitats en l'espai social.

La llei utilitza l'expressió violència masclista perquè el masclisme és el concepte que de forma més general defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones i que, alhora, ha imposat un model de masculinitat que encara és valorat per parts de la societat com a superior. La violència contra les dones és l'expressió més greu i devastadora d'aquesta cultura que no només destrueix vides, sinó que impedeix el desenvolupament dels drets, la igualtat d'oportunitats i les llibertats de

Este trayecto tiene una larga historia en nuestro país. Una historia gracias a la cual las mujeres, a pesar de situaciones adversas, han desarrollado sus espacios de autonomía.

La ley parte, en primer lugar, del reconocimiento de las mismas experiencias de las mujeres que han pasado por diversas situaciones de violencia, al mismo tiempo que las considera agentes activas en el proceso de transformación individual y colectiva de nuestra sociedad respecto al conocimiento y a la superación de este conflicto.

Parte también del reconocimiento del papel histórico y pionero de los movimientos feministas. Concretamente, el valor y la riqueza del saber y de las herramientas de análisis e intervención desarrolladas por los feminismos son fundamentales para comprender el origen de esta violencia y eliminarla. Así mismo, el movimiento de mujeres de la Comunitat Valenciana ha tenido un papel esencial en el desarrollo de los derechos y en la creación de espacios de libertad para las mujeres de nuestro país.

Por tanto, las aportaciones hechas por las mujeres que han sufrido violencia, por los grupos de mujeres que han trabajado y trabajan contra las violencias, y las prácticas feministas en defensa de los derechos de las mujeres han sido consideradas de gran importancia en la elaboración de esta ley. Porque la reclamación del derecho de las mujeres a vivir sin violencia machista es el resultado de los esfuerzos de miles de mujeres que han denunciado las diversas manifestaciones de esta violencia y han hecho posible, así, un derecho que nuestra estructura jurídica ha negado hasta hace poco tiempo.

Hay que reconocer, al mismo tiempo, la importancia histórica de los entes locales en el abordaje del fenómeno, desde la responsabilidad pública, y el carácter innovador y ejemplar de sus actuaciones políticas. Los entes locales y supralocales han sido pioneros en el desarrollo de medidas y servicios de información, atención o apoyo a las mujeres en situaciones de violencia, han constituido espacios de coordinación con el mundo asociativo y han establecido protocolos de actuación conjunta que han inspirado buena parte de los contenidos de este texto legal.

Esta ley recoge todas estas experiencias y tiene la voluntad de convertir un instrumento activo para garantizar los derechos de las mujeres y para poner las herramientas jurídicas para excluir de nuestra sociedad la violencia machista. La ley no es un punto final, sino un punto de partida, una parte del proceso que se tendrá que contemplar con las prácticas de todos los ámbitos implicados.

Las violencias ejercidas contra las mujeres han sido denominadas con diferentes términos: violencia sexista, patriarcal, viril o violencia de género, entre otros. En todos los casos la terminología indica que se trata de un fenómeno con características diferentes a otras formas de violencia. Es una violencia que sufren las mujeres, por el solo hecho de serlo, en el marco de unas relaciones de poder desigual entre hombres y mujeres. Esta ley reconoce el carácter específico y diferenciado de esta violencia y también la necesidad de profundizar en los derechos de las mujeres para incluir sus necesidades en el espacio social.

La ley utiliza la expresión violencia machista porque el machismo es el concepto que de forma más general define las conductas de dominio, control y abuso de poder de los hombres sobre las mujeres y que, al mismo tiempo, ha impuesto un modelo de masculinidad que aún es valorado por partes de la sociedad como superior. La violencia contra las mujeres es la expresión más grave y devastadora de esta cultura que no solo destruye vidas, sino que impide el desarrollo de los derechos, la igualdad de oportunidades y las

les dones. Per això el dret no pot tractar aquest problema social des d'una perspectiva falsament neutral, sinó que els instruments legals han de reconèixer aquesta realitat per eliminar la desigualtat social que genera. Per aconseguir la igualtat material, i no provocar una doble discriminació, s'ha de partir de les desigualtats socials existents.

Aquesta llei neix en el context d'una transformació de les polítiques públiques que, mitjançant la introducció transversal de la perspectiva de gènere en tots els àmbits, contribuirà a fer possible l'exercici d'una democràcia plena. Es tracta, en definitiva, d'enfocar el fenomen de la violència masclista com un problema vinculat al reconeixement social i jurídic de les dones.

La violència masclista es concreta en una diversitat d'abusos que pateixen les dones. A partir d'ací es distingeixen diferents formes de violència (física, psicològica, sexual i econòmica), que tenen lloc en àmbits concrets (en el marc d'una relació afectiva o sexual, en l'àmbit de la parella, familiar, laboral i sociocomunitari).

Aquesta llei tracta de les manifestacions concretes d'aquesta violència, assenyalades, en el seu moment, pels moviments de dones i que han estat recollides en la normativa internacional, europea i estatal.

II

La normativa internacional, europea, estatal, nacional i local, ha desenvolupat un ampli conjunt de drets i mesures per eradicar les violències contra les dones.

Cal citar, entre d'altres, la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona de 1979 (CEDAW) i el seu protocol facultatiu de 1999.

La convenció reconeix expressament la necessitat de canviar les actituds, mitjançant l'educació dels homes i les dones, perquè accepten la igualtat de drets i superen les pràctiques i prejudicis basats en els rols estereotipats.

El protocol estableix els drets de les dones a demanar la reparació per la violació dels seus drets.

La Conferència de Drets Humans de Viena de 1993 va proclamar que els drets humans de les dones i de les nenes són part integral dels drets humans universals i va subratllar la importància de les tasques destinades a eliminar la violència contra les dones en la vida pública i privada.

La Declaració de Beijing de 1995, sorgida de la IV Conferència Mundial sobre les Dones, és el document més complet produït per una conferència de les Nacions Unides amb relació als drets de les dones, ja que incorpora els resultats assolits en les conferències i els tractats anteriors, entre altres, la CEDAW i la Declaració de Viena. Es va acordar la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra les dones on es fa, per primera vegada, el reconeixement que les causes de la violència són estructurals, i dona una definició del que és violència de gènere (article 113): «l'expressió "violència contra les dones" significa qualsevol acte de violència basada en el gènere que té com a resultat, o és probable que tinga com a resultat, uns danys o patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces dels actes esmentats, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant en la vida pública com en la privada». En la revisió de la Plataforma d'Acció de Beijing, realitzada a Nova York el juny de 2000, es va donar un nou impuls als compromisos acordats per aconseguir la potenciació del paper de la dona i la igualtat de gèneres.

libertades de las mujeres. Por eso el derecho no puede tratar este problema social desde una perspectiva falsamente neutral, sino que los instrumentos legales han de reconocer esta realidad para eliminar la desigualdad social que genera. Para conseguir la igualdad material, y no provocar una doble discriminación, se ha de partir de las desigualdades sociales existentes.

Esta ley nace en el contexto de una transformación de las políticas públicas que, mediante la introducción transversal de la perspectiva de género en todos los ámbitos, contribuirá a hacer posible el ejercicio de una democracia plena. Se trata, en definitiva, de enfocar el fenómeno de la violencia machista como un problema vinculado al reconocimiento social y jurídico de las mujeres.

La violencia machista se concreta en una diversidad de abusos que sufren las mujeres. A partir de aquí se distinguen diferentes formas de violencia (física, psicológica, sexual y económica), que tienen lugar en ámbitos concretos (en el marco de una relación afectiva o sexual, en el ámbito de la pareja, familiar, laboral y sociocomunitario).

Esta ley trata de las manifestaciones concretas de esta violencia, señaladas, en su momento, por los movimientos de mujeres y que han sido recogidas en la normativa internacional, europea y estatal.

II

La normativa internacional, europea, estatal, nacional y local, ha desarrollado un amplio conjunto de derechos y medidas para erradicar las violencias contra las mujeres.

Hay que citar, entre otras, la Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer de 1979 (CEDAW) y su protocolo facultativo de 1999.

La convenció reconece expresamente la necesidad de cambiar las actitudes, mediante la educación de los hombres y mujeres, para que acepten la igualdad de derechos y superen las prácticas y prejuicios basados en roles estereotipados.

El protocolo establece los derechos de las mujeres a pedir la reparació per la violació de sus derechos.

La Conferencia de Derechos Humanos de Viena de 1993 proclamó que los derechos humanos de las mujeres y de las niñas son parte integral de los derechos humanos universales y subrayó la importancia de las tareas destinadas a eliminar la violencia contra las mujeres en la vida pública y privada.

La Declaración de Beijing de 1995, surgida de la IV Conferencia Mundial sobre las Mujeres, es el documento más completo producido por una conferencia de las Naciones Unidas con relación a los derechos de las mujeres, ya que incorpora los resultados alcanzados en las conferencias y los tratados anteriores, entre otros, la CEDAW y la Declaración de Viena. Se acordó la Declaración sobre la eliminación de la violencia contra las mujeres donde se hace, por primera vez, el reconocimiento de que las causas de la violencia son estructurales, y da una definición de lo que es violencia de género (artículo 113): «la expresión "violencia contra las mujeres" significa cualquier acto de violencia basada en el género que tiene como resultado, o es probable que tenga como resultado, unos daños o sufrimientos físicos, sexuales o psicológicos para las mujeres, incluyendo las amenazas de dichos actos, la coacción o la privación arbitraria de libertad, tanto en la vida pública como en la privada». En la revisión de la Plataforma de Acción de Beijing, realizada en Nueva York en junio de 2000, se dio un nuevo impulso a los compromisos acordados para conseguir la potenciació del papel de la mujer y la igualdad de géneros.

La Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides de 1997 condemna tots els actes de violència sexista contra la dona, exigeix que s'elimine la violència masculista en la família i en la comunitat i exhorta els consells a actuar per a prevenir, investigar i castigar els actes de violència, i proporcionar a les dones unes reparacions justes i una assistència especialitzada.

La Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides 2001/49 condemna tots els actes de violència masculista contra la dona, i especialment la violència contra les dones en situacions de conflicte armat.

En l'àmbit europeu, cal citar, entre d'altres, la Resolució del Parlament Europeu de setembre de 1997 coneguda com «Tolerància zero contra la violència envers les dones» desenvolupada l'any 1999, i la Decisió marc del Consell d'Europa de 15 de març de 2001 sobre l'estatut de la víctima en el procés penal, que assenyalava la importància d'evitar els processos de victimització secundària i la necessitat de serveis especialitzats i d'organitzacions de suport a la víctima.

La Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes de treball i ocupació (refosa), destaca la rellevància d'adoptar mesures per combatre tota classe de discriminació per raó de sexe en els àmbits regulats en aquesta directiva, i, en particular, a adoptar mesures eficaces per prevenir l'assetjament i l'assetjament sexual en el lloc de treball.

Durant els darrers anys, a l'estat s'han produït avenços legislatius en matèria de lluita contra la violència masculista. Així, la Llei orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers; la Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, o la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica.

Aquesta darrera llei esmentada ha suposat una nova fita en les mesures adoptades des dels poders públics en regular mesures cautelars especialíssimes sense cap precedent en l'ordenament jurídic penal espanyol. La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, constitueix la primera llei integral europea que recull una resposta global a les violències a les dones en les relacions de parella, amb inclusió d'aspectes preventius, educatius, socials, laborals, assistencials, sanitaris i penals. A més, cal destacar les lleis aprovades per diverses comunitats autònomes, dins el seu àmbit competencial, per tal d'intervenir en l'àmbit de la violència contra les dones.

D'altra banda, els plans específics contra la violència masculista apareixen a finals dels anys noranta, primer en l'àmbit estatal i després en l'àmbit autonòmic i local. També han aparegut altres instruments normatius com els protocols i els acords interinstitucionals. Així, el 1998 es va aprovar el I Pla estatal d'acció sobre la violència contra les dones (1998-2000), el qual articulava mesures en sis grans àrees, i posteriorment el II Pla integral contra la violència domèstica (2001-2004), l'aportació principal del qual son les mesures penals i processals que van donar lloc a canvis en la legislació penal.

L'Estatut de la Comunitat Valenciana dispensa un tractament molt sensible a la dona i aborda de forma específica els seus drets enfront la violència masculista.

Tot això, junt amb la competència de la Generalitat de la Comunitat Valenciana en matèria de conservació, modifica-

La Resolució de la Comisión de Derechos Humanos de Naciones Unidas de 1997 condena todos los actos de violencia sexista contra la mujer, exige que se elimine la violencia machista en la familia y en la comunidad y exhorta a los consejos a actuar para prevenir, investigar y castigar los actos de violencia, y proporcionar a las mujeres unas reparaciones justas y una asistencia especializada.

La Resolución de la Comisión de Derechos Humanos de Naciones Unidas 2001/49 condena todos los actos de violencia machista contra la mujer, y especialmente la violencia contra las mujeres en situaciones de conflicto armado.

En el ámbito europeo, hay que citar, entre otras, la Resolución del Parlamento Europeo de septiembre de 1997, conocida como «Tolerancia cero contra la violencia hacia las mujeres» desarrollada en el año 1999, y la Decisión marco del Consejo de Europa de 15 de marzo de 2001, sobre el estatuto de la víctima en el proceso penal, que señala la importancia de evitar los procesos de victimización secundaria y la necesidad de servicios especializados y de organizaciones de apoyo a la víctima.

La Directiva 2.006/54/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 5 de julio de 2006, relativa a la aplicación del principio de igualdad de oportunidades e igualdad de trato entre hombres y mujeres en asuntos de trabajo y empleo (refundida), destaca la relevancia de adoptar medidas para combatir toda clase de discriminación por razón de sexo en los ámbitos regulados en esta directiva, y, en particular, a adoptar medidas eficaces para prevenir el acoso y el acoso sexual en el puesto de trabajo.

Durante los últimos años, en el estado se han producido avances legislativos en materia de lucha contra la violencia machista. Así, la Ley orgánica 11/2003, de 29 de septiembre, de medidas concretas en materia de seguridad ciudadana, violencia doméstica e integración social de los extranjeros; la Ley orgánica 15/2003, de 25 de noviembre, por la que se modifica la Ley orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código penal, o la Ley 27/2003, de 31 de julio, reguladora de la orden de protección de las víctimas de la violencia doméstica.

Esta última ley mencionada ha supuesto un nuevo hito en las medidas adoptadas desde los poderes públicos al regular las medidas cautelares especialísimas sin ningún precedente en el ordenamiento jurídico penal español. La Ley orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de medidas de protección integral contra la violencia de género, constituye la primera ley integral europea que recoge una respuesta global a las violencias con las mujeres en las relaciones de pareja, incluyendo aspectos preventivos, educativos, sociales, laborales, asistenciales, sanitarios y penales. Además, hay que destacar las leyes aprobadas por diversas comunidades autónomas, dentro de su ámbito competencial, para intervenir en el ámbito de la violencia contra las mujeres.

Por otra parte, los planes específicos contra la violencia machista aparecen a finales de los años noventa, primero en el ámbito estatal y después en el ámbito autonómico y local. También han aparecido otros instrumentos normativos como los protocolos y los acuerdos interinstitucionales. Así, el 1998 se aprobó el I Plan estatal de acción sobre la violencia contra las mujeres (1998-2000), que articulaba medidas en seis grandes áreas, y posteriormente el II Plan integral contra la violencia doméstica (2001-2004), cuya principal aportación son las medidas penales y procesales que dieron lugar a cambios en la legislación penal.

El Estatuto de la Comunitat Valenciana dispensa un tractament molt sensible a la mujer y aborda de forma específica sus derechos frente a la violencia machista.

Todo ello, junto con la competencia de la Generalitat de la Comunitat Valenciana en materia de conservación, modi-

ció i desenvolupament del dret civil valencià, normes processals i de procediment administratiu que es deriven de les particularitats del dret substantiu de la Comunitat Valenciana o de les especialitats de l'organització de la Generalitat, ens porta a la necessitat d'aprovar aquesta disposició legal.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1

Objecte de la llei

1. L'objecte d'aquesta llei és actuar contra la violència masclista per al ple reconeixement i la garantia del dret inalienable de totes les dones a desenvolupar la seva pròpia vida sense cap de les formes i àmbits en què aquesta violència pot manifestar-se, i per a la remoció de les estructures socials i estereotips culturals que la perpetuen.

2. Aquesta llei estableix mesures integrals respecte de la prevenció, la sensibilització i la detecció de la violència masclista, amb la finalitat d'eradicar-la de la societat, així com reconeix els drets de les dones que la pateixen a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral.

Article 2

Garantia dels drets de les dones

Totes les dones majors i menors d'edat que es troben en situacions de violència masclista, així com els seus fills i filles dependents, que visquen o treballen a la Comunitat Valenciana i amb independència del veïnatge civil, la nacionalitat o la situació administrativa i personal, tenen garantits els drets que aquesta llei els reconeix, sense perjudici del que estableix la legislació en matèria d'extrangeria i de l'exigència de determinats requisits per a les diferents prestacions i serveis.

Article 3

Concepte de violència masclista

A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per violència masclista la violència que s'exerceix contra les dones, com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones, i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, intimidacions o coaccions, tinga com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Article 4

Formes d'exercir la violència masclista i àmbits de manifestació

1. A l'efecte d'aquesta llei, la violència masclista es pot exercir d'alguna de les formes següents:

a) Violència física. Comprèn qualsevol acte o omissió, intencional o negligent, de força contra el cos d'una dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany.

b) Violència psicològica. Comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixa en una dona desvalora-

ficación y desarrollo del derecho civil valenciano, normas procesales y de procedimiento administrativo que se derivan de las particularidades del derecho sustantivo de la Comunitat Valenciana o de las especialidades de la organización de la Generalitat, nos lleva a la necesidad de aprobar esta disposición legal.

TÍTULO I

Disposiciones generales

Artículo 1

Objeto de la ley

1. El objeto de esta ley es actuar contra la violencia machista para el pleno reconocimiento y garantía del derecho inalienable de todas las mujeres a desarrollar su propia vida sin ninguna de las formas y ámbitos en los que esta violencia puede manifestarse, y para la remoción de las estructuras sociales y estereotipos culturales que la perpetúan.

2. Esta ley establece medidas integrales respecto de la prevención, sensibilización y detección de la violencia machista, con la finalidad de erradicarla de la sociedad, así como reconoce los derechos de las mujeres que la sufren a la atención, asistencia, protección, recuperación y reparación integral.

Artículo 2

Garantía de los derechos de las mujeres

Todas las mujeres mayores y menores de edad que se encuentren en situaciones de violencia machista, así como sus hijos e hijas dependientes, que vivan o trabajen en la Comunitat Valenciana y con independencia de su vecindad civil, nacionalidad o situación administrativa y personal, tienen garantizados los derechos que esta ley les reconoce, sin perjuicio de lo establecido en la legislación en materia de extranjería y de la exigencia de determinados requisitos para las diferentes prestaciones y servicios.

Artículo 3

Concepto de violencia machista

A efectos de esta ley, se entiende por violencia machista la violencia que se ejerce contra las mujeres, como manifestación de la discriminación y de la situación de desigualdad en el marco de un sistema de relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres, y que, producida por medios físicos, económicos o psicológicos, incluidas las amenazas, intimidaciones o coacciones, tenga como resultado un daño o sufrimiento físico, sexual o psicológico, tanto si se produce en el ámbito público como en el privado.

Artículo 4

Formas de ejercer la violencia machista y ámbitos de manifestación

1. A efectos de esta ley, la violencia machista se puede ejercer de alguna de las formas siguiente:

a) Violencia física. Comprende cualquier acto u omisión, intencional o negligente, de fuerza contra el cuerpo de una mujer, con resultado o riesgo de producir lesión físico o daño.

b) Violencia psicológica. Comprende toda conducta u omisión intencional que produzca en una mujer desvalora-

ció o patiment, mitjançant amenaces, humiliació, vexacions, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

c) Violència sexual i abusos sexuals a dones i menors. Comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació, la imposició mitjançant violència, la intimidació, la prevalença o la manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora tinga o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la dona o la menor.

d) Violència econòmica. Consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs filles o fills, així com la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

La violència masculista es pot exercir de forma puntual o de forma reiterada.

2. La violència masculista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

a) Violència en l'àmbit de la parella. Consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida sobre les dones i realitzada per part de l'home que és o ha estat el seu cònjuge o persona lligada per relacions similars d'afectivitat.

b) Violència en l'àmbit familiar. Consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica, exercida sobre les dones de qualsevol edat, que es dona en el si de la família i que perpetren membres de la mateixa família i que són determinades pel marc de les relacions afectives i lligams de l'entorn familiar, llevat de la violència exercida en l'àmbit de la parella, definida en l'apartat anterior.

c) Violència en l'àmbit laboral. Consisteix en una violència física, sexual o psicològica, que es pot produir tant en el centre de treball i durant la jornada laboral, com fora del centre i de les hores de treball, sempre que tinguin relació amb la feina, i que pot adoptar dues tipologies:

c.1. Assetjament per raó de sexe. El constitueix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona amb ocasió de l'accés al treball remunerat, l'ocupació o la formació, que tinga com a propòsit o produeca l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

c.2. Assetjament sexual. El constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tinga com a objectiu o produeca l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molesto.

d) Violència en l'àmbit social o comunitari. Comprèn les manifestacions següents:

d.1. Agressions sexuals. Consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones majors o menors d'edat, i que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar-ne el poder i abusar d'aquest poder.

d.2. Assetjament sexual.

d.3. Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

d.4. Mutilació genital femenina o risc de patir-la. Inclou qualsevol procediment que impliqui una eliminació total o parcial dels genitals femenins o en produeca lesions, encara que hi haja consentiment exprés o tàcit de la dona.

d.5. Matrimonis forçats.

ció o sufrimiento, mediante amenazas, humillación, vejaciones, exigencia de obediencia o sumisión, coerción verbal, insultos, aislamiento o cualquier otra limitación de su ámbito de libertad.

c) Violencia sexual y abusos sexuales a mujeres y menores. Comprende cualquier acto de naturaleza sexual no consentido por las mujeres, incluida la exhibición, observación, imposición mediante violencia, intimidación, prevalencia o manipulación emocional, de relaciones sexuales, con independencia de que la persona agresora tenga o no relación conyugal, de pareja, afectiva o de parentesco con la mujer o la menor.

d) Violencia económica. Consiste en la privación intencionada y no justificada de recursos para el bienestar físico o psicológico de una mujer y, si es el caso, de sus hijas o hijos, así como la limitación en la disposición de recursos propios o compartidos en el ámbito familiar o de pareja.

La violencia machista se puede ejercer de forma puntual o de forma reiterada.

2. La violencia machista se puede manifestar en algunos de los siguientes ámbitos:

a) Violencia en el ámbito de la pareja. Consiste en la violencia física, psicológica, sexual o económica ejercida sobre las mujeres y realizada por parte del hombre que es o ha sido su cónyuge o persona ligada por relaciones similares de afectividad.

b) Violencia en el ámbito familiar. Consiste en la violencia física, sexual, psicológica o económica, ejercida sobre las mujeres de cualquier edad, que se da en el si de la familia y que perpetran miembros de la misma familia y que son determinadas por el marco de las relaciones afectivas y vínculos del entorno familiar, excepto la violencia ejercida en el ámbito de la pareja, definida en el apartado anterior.

c) Violencia en el ámbito laboral. Consiste en una violencia física, sexual o psicológica, que se puede producir tanto en el centro de trabajo y durante la jornada laboral, como fuera del centro y de las horas de trabajo, siempre que tengan relación con el trabajo, y que puede adoptar dos tipologías:

c.1. Acoso por razón de sexo. Lo constituye un comportamiento no deseado relacionado con el sexo de una persona con ocasión del acceso al trabajo remunerado, el empleo o la formación, que tenga como propósito o produzca el efecto de atentar contra la dignidad de las mujeres y de crear un entorno intimidatorio, hostil, degradante, humillante u ofensivo.

c.2. Acoso sexual. Lo constituye cualquier comportamiento verbal, no verbal o físico no deseado de índole sexual que tenga como objetivo o produzca el efecto de atentar contra la dignidad de una mujer o de crear un entorno intimidatorio, hostil, degradante, humillante, ofensivo o molesto.

d) Violencia en el ámbito social o comunitario. Comprende las siguientes manifestaciones:

d.1. Agresiones sexuales. Consisten en el uso de la violencia física y sexual ejercida sobre las mujeres mayores o menores de edad, y que está determinada por el uso premeditado del sexo como arma para demostrar su poder y abusar de este poder.

d.2. Acoso sexual.

d.3. Tráfico y explotación sexual de mujeres y niñas.

d.4. Mutilación genital femenina o riesgo de padecerla. Incluye cualquier procedimiento que implique una eliminación total o parcial de los genitales femeninos o les produzca lesiones, aunque haya consentimiento expreso o tácito de la mujer.

d.5. Matrimonios forzados.

d.6. Violència derivada dels conflictes armats. Inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs, l'avortament i l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

d.7. Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

e) Qualsevulla altres formes anàlogues que lesionen o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

Article 5

Finalitats

Les mesures que aquesta llei estableix tenen com a finalitat:

a) Facilitar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, així com l'autonomia i la llibertat de les dones.

b) Establir mecanismes per a la recerca i la difusió de la violència masclista, així com la sensibilització social i la informació a la dones.

c) Dotar els poders públics de la Comunitat Valenciana d'instruments eficaços per a l'eradicació de la violència masclista en els àmbits preventiu, educatiu, formatiu, dels mitjans de comunicació i laboral i social.

d) Establir drets de les dones en situació de violència masclista, exigibles davant les administracions públiques, i també per als seus fills i filles, així com assegurar-ne l'accés gratuït als serveis públics que s'establisquen.

e) Garantir drets econòmics per a les dones en situació de violència masclista, amb la finalitat de facilitar llur procés de recuperació i reparació.

f) Crear la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral a les Dones que Pateixen Violència Masclista, integrada per un conjunt de recursos i serveis públics per a llur atenció, assistència, protecció, recuperació i reparació.

g) Establir mecanismes per a la intervenció integral i coordinada contra la violència masclista, mitjançant la promoció de la col·laboració de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, així com de la participació de les entitats de dones i organitzacions ciutadanes que actuen contra la violència masclista.

h) Concretar mesures per a la introducció de l'especialització de tots els col·lectius professionals que intervien en l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació de les dones i les altres víctimes de la violència masclista.

i) Garantir el principi d'adequació de les mesures, per tal que en llur aplicació es tinguen en compte les necessitats i demandes específiques de totes les dones que pateixen la violència masclista.

Article 6

Principis orientadors en les intervencions dels poders públics per a l'eradicació de la violència masclista

Per a la consecució de les finalitats expressades en l'article anterior, els poders públics de la Comunitat Valenciana segueixen els criteris d'actuació següents:

a) El compromís amb l'efectivitat del dret de no discriminació de les dones.

b) La consideració del caràcter estructural i de la naturalesa multidimensional de la violència masclista, en especial pel que fa a la implicació de tots els sistemes d'atenció i reparació.

d.6. Violència derivada de los conflictos armados. Incluye todas las formas de violencia contra las mujeres que se producen en estas situaciones, como el asesinato, la violación, la esclavitud sexual, el embarazo, el aborto y la esterilización forzada, la infección intencionada de enfermedades, la tortura o los abusos sexuales.

d.7. Violencia contra los derechos sexuales y reproductores de las mujeres, como los abortos selectivos y las esterilizaciones forzadas.

e) Cualquier otra forma análoga que lesiones o sea susceptible de lesionar la dignidad, integridad o libertad de las mujeres.

Artículo 5

Finalidades

Las medidas que esta ley establece tienen como finalidad:

a) Facilitar la igualdad de oportunidades entre hombres y mujeres, así como la autonomía y la libertad de las mujeres.

b) Establecer mecanismos para la búsqueda y la difusión de la violencia machista, así como la sensibilización social y la información a las mujeres.

c) Dotar a los poderes públicos de la Comunitat Valenciana de instrumentos eficaces para la erradicación de la violencia machista en los ámbitos preventivo, educativo, formativo, de los medios de comunicación y laboral y social.

d) Establecer derechos de las mujeres en situación de violencia machista, exigibles ante las administraciones públicas, y también para sus hijos e hijas, así como asegurar su acceso gratuito a los servicios públicos que se establezcan.

e) Garantizar derechos económicos para las mujeres en situación de violencia machista, con la finalidad de facilitar su proceso de recuperación y reparación.

f) Crear la Red de Atención y Recuperación Integral de Mujeres que Sufren Violencia Machista, integrada por un conjunto de recursos y servicios públicos para su atención, asistencia, protección, recuperación y reparación.

g) Establecer mecanismos para la intervención integral y coordinada contra la violencia machista, mediante la promoción de la colaboración de las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana, así como de la participación de las entidades de mujeres y organizaciones ciudadanas que actúen contra la violencia machista.

h) Concretar medidas para la introducción de la especialización de todos los colectivos profesionales que intervienen en la atención, asistencia, protección, recuperación y reparación de las mujeres y otras víctimas de la violencia machista.

i) Garantizar el principio de adecuación de las medidas, para que en su aplicación se tengan en cuenta las necesidades y demandas específicas de todas las mujeres que sufren la violencia machista.

Artículo 6

Principios orientadores en las intervenciones de los poderes públicos para la erradicación de la violencia machista

Para la consecució de las finalidades expresadas en el artículo anterior, los poderes públicos de la Comunitat Valenciana siguen los siguientes criterios de actuación:

a) El compromiso con la efectividad del derecho de no discriminación de las mujeres.

b) La consideración del carácter estructural y de naturaleza multidimensional de la violencia machista, en especial respecto a la implicación de todos los sistemas de atención y reparación.

c) La consideració del caràcter integral de les mesures, que han de tenir en compte la totalitat dels danys que les dones i els i les menors pateixen com a conseqüència de la violència masclista, també els danys socials i econòmics, així com els efectes d'aquesta violència en la comunitat.

d) La transversalitat de les mesures, de manera que cada poder públic implicat ha de definir accions específiques des del seu àmbit d'intervenció, d'acord amb models d'intervenció globals.

e) La deguda consideració de les particularitats territorials, culturals, religioses, personals, socioeconòmiques i sexuals de la diversitat de les dones en situació de violència masclista, així com les seves necessitats específiques.

f) La proximitat i l'equilibri de les intervencions en el territori, amb atenció específica a les zones rurals.

g) El compromís que la construcció de les respostes a la violència masclista s'ha de fer des de les necessitats específiques i les experiències de les dones en situacions de violència, a partir de les metodologies i les pràctiques que les organitzacions feministes han anat definint a través de la seva experiència.

h) La consideració de les dificultats singulars en què es troben dones de determinats col·lectius en situacions específiques.

i) El compromís actiu de garantir la privacitat de les dades personals de les dones en situació de violència, així com de les altres persones implicades o dels testimonis.

j) L'evitació de la victimització secundària de les dones i l'establiment de mesures que impedisquen la reproducció o la perpetuació dels estereotips vers les dones i la violència masclista.

k) El compromís en la necessitat que totes les persones professionals que atenen les dones en situacions de violència disposen de la deguda capacitat i formació especialitzada.

l) El foment dels instruments de col·laboració i cooperació entre les diverses administracions públiques per a totes les polítiques públiques d'eradicació de la violència masclista i, en especial, el disseny, el seguiment i l'avaluació de les mesures i dels recursos que s'han d'aplicar.

m) El foment dels instruments de participació i col·laboració amb les entitats i les organitzacions socials, en especial les de dones, com ara els consells de dones, el moviment associatiu de les dones, i els grups de dones pertanyents a moviments socials i sindicals, en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques per a l'eradicació de la violència masclista.

n) La participació professional i social, que implica comptar amb tots i totes les professionals dels diferents àmbits que puguin abastar la complexitat de les formes de violència masclista i amb el criteri i la participació dels col·lectius afectats.

o) La necessitat de la celeritat de les intervencions en el temps, per tal de possibilitar una atenció adequada i evitar l'increment de la victimització.

p) L'existència de límits a la mediació, amb interrupció o, si s'escau, no iniciació de qualsevol procés de mediació familiar quan hi ha implicada una dona que ha patit o pateix qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella o el familiar.

c) La consideració del caràcter integral de les mesures, que han de tenir en cuenta la totalitat de los daños que las mujeres y los y las menores sufren como consecuencia de la violencia machista, también los daños sociales y económicos, así como los efectos de esta violencia en la comunidad.

d) La transversalidad de las medidas, de manera que cada poder público implicado ha de definir acciones específicas desde su ámbito de intervención, de acuerdo con modelos de intervención globales.

e) La debida consideración de las particularidades territoriales, culturales, religiosas, personales, socioeconómicas y sexuales de la diversidad de las mujeres en situación de violencia machista, así como sus necesidades específicas.

f) La proximidad y el equilibrio de las intervenciones en el territorio, con atención específica a las zonas rurales.

g) El compromiso de que la construcción de las respuestas a la violencia machista se ha de hacer desde las necesidades específicas y las experiencias de las mujeres en situaciones de violencia, a partir de las metodologías y las prácticas que las organizaciones feministas han ido definiendo a través de su experiencia.

h) La consideración de las dificultades singulares en que se encuentran mujeres de determinados colectivos en situaciones específicas.

i) El compromiso activo de garantizar la privacidad de los datos personales de las mujeres en situación de violencia, así como de las demás personas implicadas o de los testigos.

j) La evitación de la victimización secundaria de las mujeres y el establecimiento de medidas que impidan la reproducción o la perpetuación de los estereotipos hacia las mujeres y la violencia machista.

k) El compromiso en la necesidad de que todas las personas profesionales que atienden a las mujeres en situaciones de violencia dispongan de la debida capacitación y formación especializada.

l) El fomento de los instrumentos de colaboración y cooperación entre las diversas administraciones públicas para todas las políticas públicas de erradicación de la violencia machista y, en especial, el diseño, seguimiento y evaluación de las medidas y los recursos que se han de aplicar.

m) El fomento de los instrumentos de participación y colaboración con las entidades y organizaciones sociales, en especial las de mujeres, como los consejos de mujeres, el movimiento asociativo de las mujeres, y los grupos de mujeres pertenecientes a movimientos sociales y sindicales, en el diseño, seguimiento y evaluación de las políticas públicas para la erradicación de la violencia machista.

n) La participación profesional y social, que implica contar con todos y todas las profesionales de los diferentes ámbitos que puedan abarcar la complejidad de las formas de violencia machista y con el criterio y la participación de los colectivos afectados.

o) La necesidad de la celeridad de las intervenciones en el tiempo, para posibilitar una atención adecuada y evitar el incremento de la victimización.

p) La existencia de límites en la mediación, con interrupción o, si procede, no iniciación de cualquier proceso de mediación familiar cuando hay implicada una mujer que ha sufrido o sufre cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja o el familiar.

TÍTOL II

Prevenió, detecció i eradicació
de la violència masclista

CAPÍTOL I

Recerca de la violència masclista

Article 7

Foment, abast i difusió de la recerca

1. El Consell ha de posar els mitjans necessaris per assegurar que es duga a terme la recerca en tots els temes relacionats amb la violència masclista, amb l'objectiu de millorar-ne la prevenció i atenció i aconseguir-ne l'eradicació.

2. La recerca ha d'abastar totes les manifestacions de la violència masclista, així com el diferent impacte que té aquesta violència en col·lectius específics de dones i en les i els menors que indirectament o directament la pateixen. Així mateix, la recerca desenvoluparà programes experimentals que tinguen com a objectiu definir, assajar i avaluar estratègies proactives i preventives amb relació als perpetradors de la violència masclista.

3. La promoció de la recerca serà liderada transversalment per l'Institut Valencià de Dona.

4. La difusió del coneixement sobre la violència masclista s'ha de fer en tots els àmbits socials i, molt especialment, entre les persones professionals que treballen amb les dones en situacions de violència, i per tots els mitjans que estan a l'abast.

CAPÍTOL II

Sensibilització social i informació a les dones
per a la prevenció i l'eliminació
de la violència masclista

Article 8

Actuacions d'informació i de sensibilització social

1. Les administracions públiques valencianes han d'impulsar i desenvolupar periòdicament actuacions informatives i estratègies de sensibilització social destinades a la prevenció i eliminació de la violència masclista.

2. Les actuacions d'informació tenen per objecte donar a conèixer:

a) Els drets de les dones que estan en situacions de violència masclista o que es troben en situacions de risc.

b) Els serveis disponibles d'assistència i protecció, així com de recuperació i reparació, de les dones que han patit o pateixen violència masclista.

c) Els deures de la ciutadania, del personal al servei de les administracions públiques valencianes i d'agents socials davant del coneixement o risc de concurrència de situacions de violència a l'àmbit familiar, laboral, docent, veïnal i social, en general.

Per al disseny i la distribució d'aquesta informació s'atendran les particularitats territorials, culturals, religioses, econòmiques, sexuals i personals de la població.

3. Les actuacions de sensibilització tenen com a objectiu modificar els mites, models i prejudicis existents, i han de recollir els elements següents:

a) Presentar el fenomen en la seva naturalesa multidimensional.

TÍTULO II

Prevenión, detección y erradicación
de la violencia machista

CAPÍTULO I

Investigación de la violencia machista

Artículo 7

Fomento, alcance y difusión de la investigación

1. El Consell ha de poner los medios necesarios para asegurar que se lleve a cabo la investigación en todos los temas relacionados con la violencia machista, con el objetivo de mejorar su prevención y atención y conseguir su erradicación.

2. La investigación ha de abarcar todas las manifestaciones de la violencia machista, así como el diferente impacto que tiene esta violencia en colectivos específicos de mujeres y en las y los menores que indirecta o directamente la sufren. Así mismo, la investigación desarrollará programas experimentales que tengan como objetivo definir, ensayar y evaluar estrategias proactivas y preventivas con relación a los perpetradores de la violencia machista.

3. La promoción de la investigación será liderada transversalmente por el Institut Valencià de la Dona.

4. La difusión del conocimiento sobre la violencia machista se ha de hacer en todos los ámbitos sociales y, muy especialmente, entre las personas profesionales que trabajan con las mujeres en situación de violencia, y por todos los medios que estén a su alcance.

CAPÍTULO II

Sensibilización social e información a las mujeres
para la prevención y eliminación
de la violencia machista

Artículo 8

Actuaciones de información y sensibilización social

1. Las administraciones públicas valencianas han de impulsar y desarrollar periódicamente actuaciones informativas y estratégicas de sensibilización social destinadas a la prevención y eliminación de la violencia machista.

2. Las actuaciones de información tienen por objeto dar a conocer:

a) Los derechos de las mujeres que están en situaciones de violencia machista o que se encuentran en situaciones de riesgo.

b) Los servicios disponibles de asistencia y protección, así como de recuperación y reparación, de las mujeres que han sufrido o sufren violencia machista.

c) Los deberes de la ciudadanía, del personal al servicio de las administraciones públicas valencianas y de agentes sociales ante el conocimiento o riesgo de concurrència de situaciones de violencia en el ámbito familiar, laboral, docente, vecinal y social, en general.

Para el diseño y la distribución de esta información se atenderán las particularidades territoriales, culturales, religiosas, económicas, sexuales y personales de la población.

3. Las actuaciones de sensibilización tienen como objetivo modificar los mitos, modelos y prejuicios existentes, y han de recoger los siguientes elementos:

a) Presentar el fenómeno en su naturaleza multidimensional.

b) Emmarcar el fenomen en la desigual distribució de poder entre homes i dones.

c) Fer visibles els models agressius vinculats a la masculinitat tradicional i les conductes passives o subordinades tradicionalment vinculades als valors femenins.

d) Diferenciar l'origen i les causes de la violència masclista dels problemes concrets afegits que puguen afectar els agressors, com alteracions mentals, toxicomanies i alcoholisme, així com de determinats nivells culturals, estatus socioeconòmic i procedència cultural.

e) Presentar les dones que han patit violència masclista com a persones que han pogut activar els recursos propis i sortir de les situacions de violència.

CAPÍTOL III

Detecció de la violència masclista

Article 9

Actuacions de les administracions públiques

1. Les administracions públiques valencianes han de desenvolupar les accions necessàries per a la detecció i la identificació de situacions de risc o d'existència de violència masclista.

2. Les administracions públiques valencianes han d'establir línies de suport destinades a l'organització i execució de les activitats de prevenció previstes en aquesta llei.

Article 10

Obligació d'intervenció i de comunicació

1. Tots i totes les professionals, especialment les i els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguen coneixement d'una situació de risc o d'una evidència fonamentada de violència masclista d'acord amb els protocols específics i en coordinació amb els serveis de la xarxa.

2. Els contractes que les administracions públiques valencianes subscriuen amb persones o entitats privades que presten serveis en els àmbits professionals relacionats a l'apartat 1, han de recollir expressament les obligacions d'intervenció.

3. Les obligacions a les quals fan referència els apartats anteriors s'entenen sense perjudici del deure de comunicació dels fets als cossos i forces de seguretat o al Ministeri Fiscal.

CAPÍTOL IV

Àmbit educatiu

Article 11

Coeducació

1. A l'efecte d'aquesta llei, la coeducació és l'acció educadora que valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de les dones i els homes, sense estereotips sexistes i androcèntrics, ni actituds discriminatòries, per tal d'aconseguir l'objectiu de construir una societat sense subordinacions culturals i socials entre dones i homes. Els principis de la coeducació són un element fonamental en la prevenció de la violència masclista.

2. Per assolir aquest objectiu, els valors de la coeducació i els principis de l'escola inclusiva han de tenir un

b) Enmarcar el fenómeno en la desigual distribución de poder entre hombres y mujeres.

c) Hacer visibles los modelos agresivos vinculados a la masculinidad tradicional y las conductas pasivas o subordinadas tradicionalmente vinculadas a los valores femeninos.

d) Diferenciar el origen y las causas de la violencia machista de los problemas concretos añadidos que puedan afectar a los agresores, como alteraciones mentales, toxicomanías y alcoholismo, así como determinados niveles culturales, estatus socioeconómico y procedencia cultural.

e) Presentar a las mujeres que han sufrido violencia machista como personas que han podido activar recursos propios y salir de las situaciones de violencia.

CAPÍTULO III

DetECCIÓN DE LA VIOLENCIA MACHISTA

Artículo 9

Actuaciones de las administraciones públicas

1. Las administraciones públicas valencianas han de desarrollar las acciones necesarias para la detección e identificación de situaciones de riesgo o de existencia de violencia machista.

2. Las administraciones públicas valencianas han de establecer líneas de apoyo destinadas a la organización y ejecución de las actividades de prevención previstas en esta ley.

Artículo 10

Obligación de intervención y comunicación

1. Todos y todas los profesionales, especialmente los y las profesionales de la salud, de los servicios sociales y de la educación, han de intervenir obligatoriamente cuando tengan conocimiento de una situación de riesgo o de una evidencia fundada de violencia machista de acuerdo con los protocolos específicos y en coordinación con los servicios de la red.

2. Los contratos que las administraciones públicas valencianas suscriban con personas o entidades privadas que presten servicio en los ámbitos profesionales relacionados en el apartado 1, han de recoger expresamente las obligaciones de intervención.

3. Las obligaciones a las que hacen referencia los apartados anteriores se entienden sin perjuicio del deber de comunicación de los hechos a los cuerpos y fuerzas de seguridad o al Ministerio Fiscal.

CAPÍTULO IV

Ámbito educativo

Artículo 11

Coeducación

1. A efectos de esta ley, la coeducación es la acción educadora que valora indistintamente la experiencia, las aptitudes y la aportación social y cultural de las mujeres y los hombres, sin estereotipos sexistas y androcéntricos, ni actitudes discriminatorias, para conseguir el objetivo de construir una sociedad sin subordinaciones culturales y sociales entre mujeres y hombres. Los principios de la coeducación son un elemento fundamental en la prevención de la violencia machista.

2. Para alcanzar este objetivo, los valores de la coeducación y los principios de la escuela inclusiva han de tener un

caràcter permanent i transversal en l'acció del Consell del departament competent en matèria educativa.

Article 12

Currículums educatius

Els continguts curriculars aplicaran el principi de coeducació a tots els nivells de l'ensenyament, en els termes que reglamentàriament s'establisquen.

Article 13

Supervisió dels llibres de text i materials educatius

El departament de l'administració de la Generalitat competent en matèria educativa ha de supervisar els llibres de text i altres materials curriculars, com a part del procés ordinari d'inspecció que exerceix l'administració educativa sobre la totalitat dels elements que integren el procés d'ensenyament i aprenentatge, per tal de garantir els drets fonamentals.

Article 14

Formació i capacitació del professorat

1. El Consell ha de facilitar la formació i capacitació específica i permanent de les persones professionals de l'educació en matèria de violència masclista i de desenvolupament dels drets de les dones.

2. El departament competent en matèria educativa inclourà en els plans de formació inicials i permanents del professorat una formació específica en matèria de coeducació.

Així mateix, ha de facilitar les eines metodològiques d'actuació davant situacions concretes de violència masclista.

Article 15

Anàlisi i interpretació de la cultura de la violència

El Consell ha de fomentar que les persones professionals de l'educació tinguen una formació específica en matèria d'anàlisi i interpretació de les construccions culturals que naturalitzen l'ús de la violència i concretament, de la violència masclista.

Article 16

Àmbit de l'educació universitària

L'Administració educativa competent ha d'assegurar que, en els àmbits curriculars dels estudis universitaris de grau i dels programes de postgrau de les disciplines relacionades amb els àmbits d'aquesta llei, s'incorporen continguts relacionats amb la comprensió de la violència masclista.

CAPÍTOL V

Formació i capacitació de professionals

Article 17

Programes de formació específica sobre la violència masclista

Les administracions públiques valencianes han de dissenyar programes de formació específica en matèria de violència masclista. Aquesta formació específica ha de diferenciar dos nivells:

a) El nivell de formació bàsica, adreçat a totes i tots els professionals que intervenen indirectament en processos de violència.

caràcter permanente y transversal en la acció del Consejo del departamento competente en materia educativa.

Artículo 12

Currículos educativos

Los contenidos curriculares aplicarán el principio de coeducación en todos los niveles de la enseñanza, en los términos que reglamentariamente se establezcan.

Artículo 13

Supervisión de los libros de texto y materiales educativos

El departamento de la administración de la Generalitat competente en materia educativa ha de supervisar los libros de texto y otros materiales curriculares, como parte del proceso ordinario de inspección que ejerce la administración educativa sobre la totalidad de los elementos que integran el proceso de enseñanza y aprendizaje, para garantizar los derechos fundamentales.

Artículo 14

Formación y capacitación del profesorado

1. El Consell ha de facilitar la formación y capacitación específica y permanente de las personas profesionales de la educación en materia de violencia machista y de desarrollo de los derechos de las mujeres.

2. El departamento competente en materia educativa incluirá en los planes de formación iniciales y permanentes del profesorado una formación específica en materia de coeducación.

Así mismo, ha de facilitar los instrumentos metodológicos de actuación ante situaciones concretas de violencia machista.

Artículo 15

Análisis e interpretación de la cultura de la violencia

El Consell ha de fomentar que las personas profesionales de la educación tengan una formación específica en materia de análisis e interpretación de las construcciones culturales que naturalicen el uso de la violencia y, concretamente, de la violencia machista.

Artículo 16

Ámbito de la educación universitaria

La administración educativa competente ha de asegurar que, en los ámbitos curriculares de los estudios universitarios de grado y de los programas de postgrado de las disciplinas relacionadas con los ámbitos de esta ley, se incorporen contenidos relacionados con la comprensión de la violencia machista.

CAPÍTULO V

Formación y capacitación de profesionales

Artículo 17

Programas de formación específica sobre la violencia machista

Las administraciones públicas valencianas han de diseñar programas de formación específica en materia de violencia machista. Esta formación específica ha de diferenciar dos niveles:

a) El nivel de formación básica, dirigido a todas y todos los profesionales que intervinen indirectamente en procesos de violencia.

b) El nivell de formació capacitadora, dirigit a les persones professionals que intervien directament en processos de violència. Aquest nivell ha de definir i determinar tractaments específics per als diferents col·lectius de dones i per als diversos tipus de violència.

Article 18

Formació de professionals

1. El Consell ha de garantir la formació capacitadora de totes les persones professionals que treballen en la prevenció, detecció, atenció, assistència, recuperació i reparació de la violència masclista.

2. El Consell ha de promoure la formació específica de capacitació dels inspectors i les inspectores de treball i del personal judicial i no judicial al servei de l'administració de justícia i de la fiscalia a la Comunitat Valenciana, que intervinguen en els processos judicials relacionats amb la violència masclista.

3. Igualment, els col·legis professionals, les organitzacions sindicals i empresarials, així com les administracions públiques competents han d'assegurar que aquesta formació i capacitació específica s'incorpore en els seus programes de formació.

4. La formació ha d'incloure programes de suport i cura de les persones professionals implicades en el tractament de la violència masclista per tal de prevenir i evitar els processos d'esgotament i desgast professional.

CAPÍTOL VI Mitjans de comunicació

Article 19

Atribucions del Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana

El Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana, com a autoritat reguladora, ha de garantir el compliment de les obligacions dels prestadors dels serveis de comunicació audiovisual relatives a assegurar un tractament de les dones de conformitat amb els principis i valors establerts en aquesta llei.

Article 20

Protocols dels mitjans de comunicació

1. El Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana ha de promoure acords i convenis d'autoregulació o coregulació en tots els mitjans de comunicació social, els quals han d'incorporar criteris orientadors amb relació a l'actuació dels programes front a la violència masclista i la representació de les dones.

2. Aquestes normes d'autoregulació han de tenir caràcter de codis ètics i actuen com a guies de conducta per als mitjans de comunicació i com a pauta de control a posteriori.

Article 21

Continguts i publicitat amb relació a la violència masclista

1. En els mitjans de comunicació social que estiguen dins l'àmbit competencial de la Generalitat de la Comunitat Valenciana resten prohibides:

a) La realització i difusió de continguts i d'anuncis publicitaris que, mitjançant el seu tractament o posada en es-

b) El nivel de formación capacitadora, dirigido a las personas profesionales que intervienen directamente en procesos de violencia. Este nivel ha de definir y determinar tratamientos específicos para los diferentes colectivos de mujeres y para los diversos tipos de violencia.

Artículo 18

Formación de profesionales

1. El Consell ha de garantizar la formación capacitadora de todas las personas profesionales que trabajen en la prevención, detección, atención, asistencia, recuperación y reparación de la violencia machista.

2. El Consell ha de promover la formación específica de capacitación de los inspectores y las inspectoras de trabajo y del personal judicial y no judicial al servicio de la administración de justicia y de la fiscalía en la Comunitat Valenciana, que intervengan en los procesos judiciales relacionados con la violencia machista.

3. Igualmente, los colegios profesionales, las organizaciones sindicales y empresariales, así como las administraciones públicas competentes han de asegurar que esta formación y capacitación específica se incorpore en sus programas de formación.

4. La formación ha de incluir programas de apoyo y atención de las personas profesionales implicadas en el tratamiento de la violencia machista para prevenir y evitar los procesos de agotamiento y desgaste profesional.

CAPÍTULO VI Medios de comunicación

Artículo 19

Atribuciones del Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana

El Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana, como autoridad reguladora, ha de garantizar el cumplimiento de las obligaciones de los prestadores de los servicios de comunicación audiovisual relativas a asegurar un tratamiento de las mujeres de conformidad con los principios y valores establecidos en esta ley.

Artículo 20

Protocolos de los medios de comunicación

1. El Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana ha de promover acuerdos y convenios de autorregulación o coregulación en todos los medios de comunicación social, que han de incorporar criterios orientadores con relación a la actuación de los programas frente a la violencia machista y la representación de las mujeres.

2. Estas normas de autorregulación han de tener carácter de códigos éticos y actúan como guías de conducta para los medios de comunicación y como pauta de control a posteriori.

Artículo 21

Contenidos y publicidad con relación a la violencia machista

1. En los medios de comunicación social que estén dentro del ámbito competencial de la Generalitat de la Comunitat Valenciana quedan prohibidas:

a) La realización y difusión de contenidos y de anuncios publicitarios que, mediante su tratamiento o puesta en esce-

cena, justifiquen, banalitzen o inciten a la violència masclista, o que vehiculen tàcitament o implícitament missatges sexistes o misògins.

b) La reincidència sistemàtica en la profusió o difusió de missatges que desautoritzen les dones o que les tracten vexatòriament o objectualment.

2. La publicitat institucional i la publicitat dinàmica a la Comunitat Valenciana han de respectar les disposicions establertes sobre publicitat i han de vetllar especialment pel respecte als principis especificats en l'apartat anterior, sense perjudici de les competències del Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana en aquesta matèria.

Article 22

Tractament de la informació

En el marc de l'exercici dels drets de llibertat d'expressió i d'informació, els mitjans de comunicació social gestionats o finançats per les administracions públiques valencianes han de tractar la informació que ofereixen d'acord amb els criteris següents:

a) Fer un ús no sexista ni androcèntric del llenguatge i fomentar una presència equilibrada i una imatge plural d'ambdós sexes, al marge dels cànons de bellesa i d'estereotips sexistes.

b) Vetllar perquè, en tots els elements de la posada en escena o en el tractament de la informació, les dones siguin presentades amb tota la seva autoritat i respecte, fer visibles les aportacions de les dones a tots els àmbits de la societat i considerar la seva experiència com a font documental de primera importància.

c) Promoure i afavorir els continguts en el quals queden palesos els drets efectius de les dones.

Article 23

Obligacions de servei públic

La Corporació Radiotelevisió Valenciana i els operadors locals han d'incloure entre les obligacions de servei públic l'obligació de promoure la sensibilització de la societat valenciana pel que fa al respecte i el reconeixement dels sabers i les aportacions de les dones, així com contra qualsevol forma de violència masclista.

Article 24

Autoritzacions per a la prestació de serveis de comunicació audiovisual

Els plecs de clàusules administratives aprovats per a l'adjudicació de títols que habiliten per a la prestació de serveis de comunicació audiovisual de ràdio i televisió que, segons la normativa corresponent, s'atorguen per concurs públic, han d'incloure la valoració d'un codi deontològic sobre el tractament adequat de la violència masclista com un dels criteris d'adjudicació.

Article 25

Ajuts i subvencions

1. Les bases de les convocatòries d'ajuts i subvencions que tinguen com a beneficiaris mitjans de comunicació han d'incloure llur compromís de fomentar els drets de les dones i evitar-ne la discriminació.

2. L'incompliment d'aquest compromís constitueix una causa de revisió i, si s'escau, de revocació de l'ajut o subvenció.

na, justifiquen, banalitzen o inciten a la violència machista, o que vehiculen tàcita o implícitament missatges sexistes o misògins.

b) La reincidència sistemàtica en la profusió o difusió de missatges que desautoritzen a les dones o que les tracten de forma vejatoria o como objetos.

2. La publicitat institucional i la publicitat dinàmica en la Comunitat Valenciana han de respectar les disposicions establertes sobre publicitat i han de velar especialment pel respecte a los principios especificados en el apartado anterior, sin perjuicio de las competencias del Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana en esta materia.

Artículo 22

Tratamiento de la información

En el marco del ejercicio de los derechos de libertad de expresión y de información, los medios de comunicación social gestionados o financiados por las administraciones públicas valencianas han de tratar la información que ofrecen de acuerdo con los siguientes criterios:

a) Hacer un uso no sexista ni androcéntrico del lenguaje y fomentar una presencia equilibrada y una imagen plural de ambos sexos, al margen de los cánones de belleza y de estereotipos sexistas.

b) Velar para que, en todos los elementos de la puesta en escena o en el trato de la información, las mujeres sean presentadas con toda su autoridad y respeto, hacer visibles las aportaciones de las mujeres en todos los ámbitos de la sociedad y considerar su experiencia como fuente documental de primera importancia.

c) Promover y favorecer los contenidos en los que queden de manifiesto los derechos efectivos de las mujeres.

Artículo 23

Obligaciones de servicio público

La Corporación Radiotelevisión Valenciana y los operadores locales han de incluir entre sus obligaciones de servicio público la obligación de promover la sensibilización de la sociedad valenciana en lo relativo al respeto y reconocimiento de los saberes y las aportaciones de las mujeres, así como contra cualquier forma de violencia machista.

Artículo 24

Autorizaciones para la prestación de servicios de comunicación audiovisual

Los pliegos de cláusulas administrativas aprobados para la adjudicación de títulos que habiliten para la prestación de servicios de comunicación audiovisual de radio y televisión que, según la normativa correspondiente, se otorgan por concurso público, han de incluir la valoración de un código deontológico sobre el tratamiento adecuado de la violencia machista como uno de los criterios de adjudicación.

Artículo 25

Ayudas y subvenciones

1. Las bases de las convocatorias de ayudas y subvenciones que tengan como beneficiarios medios de comunicación han de incluir su compromiso de fomentar los derechos de las mujeres y evitar su discriminación.

2. El incumplimiento de este compromiso constituye una causa de revisión y, si procede, de revocación de la ayuda o subvención.

CAPÍTOL VII

Assetjament sexual i assetjament per raó de sexe
en l'àmbit laboral i social

Article 26

Actuacions de sensibilització i formació

El Consell ha de realitzar actuacions de sensibilització i formació adreçades als treballadors i les treballadores, a les persones representants dels treballadors i les treballadores, als sindicats, a les empreses i a les associacions empresarials, destinades a difondre el dret de totes les treballadores a ser tractades amb dignitat i que no es tolere l'assetjament sexual ni l'assetjament per raó de sexe, i a promoure una actitud solidària, d'ajuda i de rebuig de l'assetjament.

Article 27

Negociacions i acords col·lectius

1. El Consell ha d'impulsar, amb l'acord dels agents socials, que les empreses que tinguen la seu social a la Comunitat Valenciana o que hi exercesquen activitats establesquen mesures concretes i procediments d'actuació amb la finalitat de prevenir, reparar i sancionar els casos d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe.

2. El Consell ha de promoure el diàleg social en la lluita contra l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe mitjançant el seguiment de les pràctiques desenvolupades en el lloc de treball, els convenis col·lectius, els codis de conducta, la investigació, l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques o qualsevol altre instrument.

Article 28

Subvencions a empreses

1. Les bases reguladores de les subvencions que tinguen com a beneficiàries empreses amb una plantilla igual o superior a 25 persones han d'incloure l'obligació, amb l'acord dels agents socials, d'indicar els mitjans que utilitzen per a prevenir, detectar i intervenir l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en els seus centres de treball.

2. La falta d'utilització d'aquests mitjans o la utilització indeguda d'aquests constitueix una causa de no concessió o, si s'escau, de revocació de la subvenció.

TÍTOL III

Dels drets de les dones en situacions
de violència masclista a la prevenció, l'atenció,
l'assistència, la protecció, la recuperació
i la reparació integral

CAPÍTOL I

Dret a la protecció efectiva

Article 29

Contingut

1. Les dones que es troben en risc o en situació de violència masclista tenen dret a rebre de forma immediata de les administracions públiques valencianes una protecció integral, real i efectiva.

CAPÍTULO VII

Acoso sexual y acoso por razón de sexo
en el ámbito laboral y social

Artículo 26

Actuaciones de sensibilización y formación

El Consell ha de realizar actuaciones de sensibilización y formación dirigidas a los trabajadores y trabajadoras, a las personas representantes de los trabajadores y trabajadoras, a los sindicatos, a las empresas y a las asociaciones empresariales, destinadas a difundir el derecho de todas las trabajadoras a ser tratadas con dignidad y que no se tolere el acoso sexual ni el acoso por razón de sexo, y a promover una actitud solidaria, de ayuda y de rechazo del acoso.

Artículo 27

Negociaciones y acuerdos colectivos

1. El Consell ha de impulsar, con el acuerdo de los agentes sociales, que las empresas que tengan su sede social en la Comunitat Valenciana o que ejerzan en ésta sus actividades establezcan medidas concretas y procedimientos de actuación con la finalidad de prevenir, reparar y sancionar los casos de acoso sexual y de acoso por razón de sexo.

2. El Consell ha de promover el diálogo social en la lucha contra el acoso sexual y el acoso por razón de sexo mediante el seguimiento de las prácticas desarrolladas en el puesto de trabajo, convenios colectivos, códigos de conducta, investigación, intercambio de experiencias y buenas prácticas o cualquier otro instrumento.

Artículo 28

Subvenciones a empresas

1. Las bases reguladoras de las subvenciones que tengan como beneficiarias empresas con una plantilla igual o superior a 25 personas han de incluir la obligación, con el acuerdo de los agentes sociales, de indicar los medios que utilicen para prevenir, detectar e intervenir el acoso sexual y el acoso por razón de sexo en sus centros de trabajo.

2. La falta de utilización de estos medios o la utilización indebida de éstos constituye una causa de no concesión o, si procede, de revocación de la subvención.

TÍTULO III

De los derechos de las mujeres en situaciones
de violencia machista a la prevención, atención,
asistencia, protección, recuperación
y reparación integral

CAPÍTULO I

Derecho a la protección efectiva

Artículo 29

Contenido

1. Las mujeres que se encuentren en riesgo o en situación de violencia machista tienen derecho a recibir de forma inmediata de las administraciones públicas valencianas una protección integral, real y efectiva.

2. Les garanties de protecció s'han d'assegurar tant per mitjans tecnològics com per serveis policials, així com qualsevol altre mitjà que assegure la protecció de les dones.

3. Els objectius dels dispositius de protecció són els següents:

- a) Facilitar la localització de les dones i la comunicació permanent amb elles.
- b) Proporcionar una atenció immediata a distància.
- c) Facilitar la protecció immediata i adequada davant de situacions d'emergència.

Article 30

Forces i cossos de seguretat

1. La policia autonòmica, en col·laboració amb la resta de cossos policials, ha de vigilar i controlar el compliment exacte de les mesures acordades pels òrgans judicials. En el marc de cooperació establert amb les forces i cossos de seguretat, les policies locals de la Comunitat Valenciana col·laboren per assegurar el compliment de les mesures acordades pels òrgans judicials.

2. Les administracions públiques valencianes han de garantir que els cossos de policia autonòmica i local presten l'atenció específica en protecció a les dones que pateixen alguna de les formes de violència que aquesta llei recull.

3. Les administracions públiques valencianes han de garantir que els cossos policials disposen de l'adequada formació bàsica en matèria de violència masculista. Així mateix, han de garantir la formació i capacitació específica i permanent en matèria de prevenció, assistència i protecció de les dones que pateixen violències.

CAPÍTOL II

Dret a l'atenció i assistència sanitària específica

Article 31

Contingut del dret a l'atenció i assistència específica

1. Les dones que pateixen qualsevol forma de violència masculista tenen dret a una atenció i assistència sanitària especialitzada. El Consell, a través de la xarxa d'utilització pública, garanteix l'aplicació d'un protocol d'atenció i assistència respecte de totes les manifestacions de la violència masculista, en els diferents nivells i serveis. Aquest protocol ha de contenir un d'específic per a les dones que han patit una agressió sexual.

2. El Consell ha de garantir que els i les professionals sanitaris tinguen la formació específica adequada per desenvolupar aquesta tasca.

CAPÍTOL III

Drets d'atenció i de reparació

Article 32

Identificació de les situacions de violència masculista

1. A l'efecte de l'accés als drets de reparació establerts en aquest capítol, constitueixen mitjans de prova qualificats per a la identificació de les situacions de violència masculista:

2. Las garantías de protección se han de asegurar tanto por medios tecnológicos como por servicios policiales, así como por cualquier otro medio que asegure la protección de las mujeres.

3. Los objetivos de los dispositivos de protección son los siguientes:

- a) Facilitar la localización de las mujeres y la comunicación permanente con ellas.
- b) Proporcionar una atención inmediata a distancia.
- c) Facilitar la protección inmediata y adecuada ante situaciones de emergencia.

Artículo 30

Fuerzas y cuerpos de seguridad

1. La policía autonómica, en colaboración con los demás cuerpos policiales, ha de vigilar y controlar el cumplimiento exacto de las medidas acordadas por los órganos judiciales. En el marco de cooperación establecido con las fuerzas y cuerpos de seguridad, los policías locales de la Comunitat Valenciana colaboran para asegurar el cumplimiento de las medidas acordadas por los órganos judiciales.

2. Las administraciones públicas valencianas han de garantizar que los cuerpos de policía autonómica y local presten su atención específica en la protección a las mujeres que sufren alguna de las formas de violencia que esta ley recoge.

3. Las administraciones públicas valencianas han de garantizar que los cuerpos policiales disponga de la adecuada formación básica en materia de violencia machista. Así mismo, han de garantizar la formación y capacitación específica y permanente en materia de prevención, asistencia y protección de las mujeres que sufren violencias.

CAPÍTULO II

Derecho a la atención y asistencia sanitaria específica

Artículo 31

Contenido del derecho a la atención y asistencia específica

1. Las mujeres que sufren cualquier forma de violencia machista tienen derecho a una atención y asistencia sanitaria especializada. El Consell, a través de la red de utilización pública, garantiza la aplicación de un protocolo de atención y asistencia respecto a todas las manifestaciones de la violencia machista, en los diferentes niveles y servicios. Este protocolo ha de contener uno específico para las mujeres que han sufrido una agresión sexual.

2. El Consell ha de garantizar que los y las profesionales sanitarios tengan la formación específica adecuada para desarrollar esta tarea.

CAPÍTULO III

Derechos de atención y de reparación

Artículo 32

Identificación de las situaciones de violencia machista

1. A efectos del acceso a los derechos de reparación establecidos en este capítulo, constituyen medios de prueba cualificados para la identificación de las situaciones de violencia machista:

a) La sentència de qualsevol ordre jurisdiccional, tot i que no haja guanyat fermesa, que declare que la dona ha patit alguna de les formes d'aquesta violència.

b) L'ordre de protecció vigent.

c) L'informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

2. En absència d'algun dels mitjans establerts en l'apartat anterior, són mitjans específics d'identificació de les situacions de violència masclista, sempre que expressen l'existència d'indicis que una dona l'ha patit o està en risc versemblant de patir-la:

a) Qualsevol mesura cautelar judicial de protecció, seguretat o d'assegurament vigent.

b) L'atestat elaborat per les forces i cossos de seguretat que han presenciado directament alguna manifestació de violència masclista.

c) L'informe del Ministeri Fiscal.

d) L'informe mèdic o psicològic elaborat per persona professional col·legiada, en el qual conste que la dona ha estat atesa en algun centre sanitari per causa de maltractament o agressió masclista.

e) L'informe dels serveis públics amb capacitat d'identificació de les situacions de violència masclista. Es reconeix aquesta capacitat als serveis socials d'atenció primària, als serveis d'acolliment i recuperació, als serveis d'intervenció especialitzada, i a les unitats especialitzades dins les forces i cossos de seguretat.

f) L'informe de l'Institut de la Dona.

g) Qualsevol altre mitjà establert per disposició legal.

3. Les disposicions que regulen el reconeixement dels drets i l'accés a les prestacions previstos en aquesta llei estableixen en cada supòsit, si escau, les formes d'identificació de la violència masclista.

Secció primera

Drets en l'àmbit de l'accés a un habitatge

Article 33

Concessió d'ajuts per a l'accés a un habitatge

1. El Consell ha de promoure mesures per facilitar l'accés a un habitatge a les dones que pateixen qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari en la manifestació de tràfic i explotació sexual, i estiguen en situació de precarietat econòmica a causa de la violència o quan l'accés a un habitatge siga necessari per a la seva recuperació.

2. Les situacions de violència que donen lloc al reconeixement d'aquest dret s'identifiquen per qualsevol dels mitjans previstos a l'article 32 d'aquesta llei.

Article 34

Accés prioritari als habitatges de promoció pública

1. En les reserves obligatòries de les promocions públiques d'habitatge, el Consell haurà de vetllar per garantir l'accés a l'habitatge a totes les dones que es troben o surten de qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la de parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari, en la manifestació de tràfic i explotació sexual, i es troben en situació de precarietat econòmica a causa d'aquesta violència o quan l'accés a un habitatge siga necessari per a la seva recuperació.

2. Les reserves s'han de fer tenint en compte el nombre de dones que es troben en les situacions descrites en l'apar-

a) La sentencia de cualquier orden jurisdiccional, aunque no haya ganado firmeza, que declare que la mujer ha sufrido alguna de las formas de esta violencia.

b) El orden de protección vigente.

c) El informe de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social.

2. En ausencia de alguno de los medios establecidos en el apartado anterior, son medios específicos de identificación de las situaciones de violencia machista, siempre que expresen la existencia de indicios de que una mujer la ha sufrido o está en riesgo verosímil de padecerla:

a) Cualquier medida cautelar judicial de protección, seguridad o aseguramiento vigente.

b) El atestado elaborado por las fuerzas y cuerpos de seguridad que han presenciado directamente alguna manifestación de violencia machista.

c) El informe del Ministerio Fiscal.

d) El informe médico o psicológico elaborado por persona profesional colegiada, en el que conste que la mujer ha sido atendida en algún centro sanitario por causa de malos tratos o agresión machista.

e) El informe de los servicios públicos con capacidad de identificación de las situaciones de violencia machista. Se reconoce esta capacidad a los servicios sociales de atención primaria, a los servicios de acogida y recuperación, a los servicios de intervención especializada, y a las unidades especializadas dentro de las fuerzas y cuerpos de seguridad.

f) El informe del Institut de la Dona.

g) Cualquier otro medio establecido por disposición legal.

3. Las disposiciones que regulan el reconocimiento de los derechos y el acceso a las prestaciones previstos en esta ley establecen en cada supuesto, si procede, las formas de identificación de la violencia machista.

Sección primera

Derechos en el ámbito del acceso a una vivienda

Artículo 33

Concesión de ayudas para el acceso a la vivienda

1. El Consell ha de promover medidas para facilitar el acceso a una vivienda a las mujeres que sufren cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja, el ámbito familiar o el ámbito social o comunitario en la manifestación de tráfico y explotación sexual, y estén en situación de precarietat econòmica a causa de la violencia o cuando el acceso a una vivienda sea necesario para su recuperación.

2. Las situaciones de violencia que dan lugar al reconocimiento de este derecho se identifican por cualquiera de los medios previstos en el artículo 32 de esta ley.

Artículo 34

Acceso prioritario a las viviendas de promoción pública

1. En las reservas obligatorias de las promociones públicas de vivienda, el Consell tendrá que velar para garantizar el acceso a la vivienda a todas las mujeres que se encuentren o salgan de cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja, el ámbito familiar o el ámbito social o comunitario, en la manifestación de tráfico y explotación sexual, y se encuentren en situación de precarietat econòmica a causa de esta violencia o cuando el acceso a una vivienda sea necesario para su recuperación.

2. Las reservas se han de hacer teniendo en cuenta el número de mujeres que se encuentren en las situaciones des-

tat anterior i, així mateix, les dones que es troben en situació de discapacitat.

3. Les situacions de violència que donen lloc al reconeixement d'aquest dret s'identifiquen per qualsevol dels mitjans previstos a l'apartat 1 de l'article 32 d'aquesta llei.

Article 35

Residències públiques

1. Les dones grans i les dones amb discapacitat, que patesquen violència masclista i que es troben en situació de precarietat econòmica, han de ser considerades col·lectiu preferent a l'efecte de tenir accés a les residències públiques.

2. Les situacions de violència que donen lloc al reconeixement d'aquest dret s'identifiquen per qualsevol dels mitjans previstos a l'apartat 1 de l'article 32 d'aquesta llei.

Article 36

Dret a l'ocupació i la formació ocupacional

1. El Consell ha de garantir, amb l'acreditació prèvia dels requisits previstos en la norma de desenvolupament corresponent, la formació ocupacional a les dones que es troben amb qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari, amb la manifestació de tràfic i explotació sexual, estudiant particularment els casos de violència en l'àmbit laboral, i ha d'adoptar les mesures necessàries per a facilitar la seua ocupació, quan siga necessari per a assolir la seua recuperació econòmica.

2. A aquests efectes, l'administració pública competent ha de:

- a) Establir subvencions per a la contractació del col·lectiu de dones en els casos establerts en l'apartat anterior.
- b) Promoure la signatura de convenis amb empreses i organitzacions sindicals per facilitar la seua reinserció laboral.
- c) Establir ajudes directes i mesures de suport, amb un seguiment tutelar personalitzat del seu projecte, a les dones que es constitueixen en treballadores autònomes.

Article 37

Programes de formació

1. Tots els programes de formació ocupacional i inserció laboral que desenvolupe el Consell han d'incloure amb caràcter prioritari les dones que pateixen o han patit violències.

2. Els programes de formació de les administracions públiques valencianes han d'establir projectes específics que incloguen l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació i les matèries necessàries per a l'ocupació de les dones que pateixen o han patit violències, atenent la diversitat de situacions i necessitats.

Article 38

Obligació de confidencialitat

L'empresariat, la representació sindical, els organismes competents en matèria d'ocupació i les entitats formadores estan obligades a guardar confidencialitat sobre les circumstàncies personals de les dones que han patit o pateixen violència.

critas en el apartado anterior y, así mismo, las mujeres que se encuentren en situación de discapacidad.

3. Las situaciones de violencia que den lugar al reconocimiento de este derecho se identifican por cualquiera de los medios previstos en el apartado 1 del artículo 32 de esta ley.

Artículo 35

Residencias públicas

1. Las mujeres mayores y las mujeres con discapacidad que sufran violencia machista y que se encuentren en situación de precariedad económica, han de ser consideradas colectivo preferente a efectos de tener acceso a las residencias públicas.

2. Las situaciones de violencia que den lugar al reconocimiento de este derecho se identifican por cualquiera de los medios previstos en el apartado 1 del artículo 32 de esta ley.

Artículo 36

Derecho al empleo y a la formación ocupacional

1. El Consell ha de garantir, con la acreditación previa de los requisitos previstos en la norma de desarrollo correspondiente, la formación ocupacional a las mujeres que se encuentren con cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja, el ámbito familiar o el ámbito social o comunitario, con la manifestación de tráfico y explotación sexual, estudiando particularmente los casos de violencia en el ámbito laboral, y ha de adoptar las medidas necesarias para facilitar su empleo, cuando sea necesario para alcanzar su recuperación económica.

2. A estos efectos, la administración pública competente tiene que:

- a) Establecer subvenciones para la contratación del colectivo de mujeres en los casos establecidos en el apartado anterior.
- b) Promover la firma de convenios con empresas y organizaciones sindicales para facilitar su reinserción laboral.
- c) Establecer ayudas directas y medidas de apoyo, con un seguimiento tutelar personalizado de su proyecto, a las mujeres que se constituyan en trabajadoras autónomas.

Artículo 37

Programas de formación

1. Todos los programas de formación ocupacional e inserción laboral que desarrolle el Consell han de incluir con carácter prioritario a las mujeres que sufren o han sufrido violencias.

2. Los programas de formación de las administraciones públicas valencianas han de establecer proyectos específicos que incluyan el acceso a las tecnologías de la información y la comunicación y las materias necesarias para el empleo de las mujeres que sufren o han sufrido violencias, teniendo en cuenta la diversidad de situaciones y necesidades.

Artículo 38

Obligación de confidencialidad

El empresariado, la representación sindical, los organismos competentes en materia de empleo y las entidades formadoras están obligados a guardar confidencialidad sobre las circunstancias personales de las mujeres que han sufrido o sufren violencia.

Secció segona

Dret a l'atenció i a l'assistència jurídica

Article 39*Dret a l'atenció jurídica*

1. Totes les dones, i especialment les que es troben en situació de qualsevol de les formes de violència masclista establertes en aquesta llei, tenen dret a rebre tota la informació jurídica relacionada amb la situació d'aquesta violència.

2. El Servei d'Atenció Telefònica Especialitzada ha de garantir, en tot cas, l'atenció jurídica permanent, en casos de violència masclista.

3. Els serveis d'orientació jurídica que s'ofereixen a la ciutadania hauran de garantir, en tot cas, l'atenció jurídica permanent en casos de violència masclista.

4. Els professionals que presten aquests serveis hauran d'efectuar cursos de formació específica en aquesta matèria com a requisit per a accedir a aquests serveis. Aquesta formació jurídica ha de ser donada per aquells centres que actuen com a referents en matèria de formació jurídica, això és, el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del departament competent en matèria de justícia. En aquest àmbit de formació, el centre esmentat actuarà en coordinació amb el Centre d'Estudis, Recerca i Capacitació creat per aquesta llei.

Article 40*Dret a l'assistència jurídica*

1. Les dones que es troben o s'han trobat amb qualsevol de les formes de violència que recull aquesta llei tenen dret a l'assistència jurídica gratuïta en la forma establerta a la legislació vigent.

2. En els supòsits de violència en l'àmbit de la parella o en l'àmbit familiar, per al reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta s'hauran de tenir en compte únicament els recursos i els ingressos econòmics personals de les dones víctimes de violència masclista amb els límits establerts en la legislació aplicable.

Article 41*Serveis de guàrdia permanent i torns d'ofici especialitzats*

1. El departament de l'administració de la Generalitat competent en matèria de justícia ha de disposar el sistema de prestació dels serveis d'assistència lletrada a les dones que han patit aquesta violència per tal que aquesta assistència compte amb serveis de guàrdia permanent a tot el territori de la Comunitat Valenciana.

2. L'administració de la Generalitat ha de garantir que tota dona que siga víctima de violència masclista estiga assistida per una advocada o advocat i, si escau, procuradora o procurador, i que les persones professionals hagen rebut la formació especialitzada en aquesta matèria.

Article 42*Dels drets dels menors*

Els menors perjudicats per la mort de la seua mare com a conseqüència de violència masclista tenen dret a l'atenció jurídica en els termes establerts en els articles anteriors.

Sección segunda

Derecho a la atención y a la asistencia jurídica

Artículo 39*Derecho a la atención jurídica*

1. Todas las mujeres, y especialmente las que se encuentren en situación de cualquiera de las formas de violencia machista establecidas en esta ley, tienen derecho a recibir toda la información jurídica relacionada con la situación de esta violencia.

2. El Servicio de Atención Telefónica Especializada ha de garantizar, en todo caso, la atención jurídica permanente, en casos de violencia machista.

3. Los servicios de orientación jurídica que se ofrecen a la ciudadanía tendrán que garantizar, en todo caso, la atención jurídica permanente en casos de violencia machista.

4. Los profesionales que presten este servicio tendrán que efectuar cursos de formación específica en esta materia como requisito para acceder a estos servicios. Esta formación jurídica ha de ser impartida por aquellos centros que actúen como referentes en materia de formación jurídica, es decir, el Centro de Estudios Jurídicos y Formación Especializada del departamento competente en materia de justicia. En este ámbito de formación, dicho centro actuará en coordinación con el Centro de Estudios, Investigación y Capacitación creado por esta ley.

Artículo 40*Derecho a la asistencia jurídica*

1. Las mujeres que se encuentren o se hayan encontrado con cualquiera de las formas de violencia que recoge esta ley tienen derecho a asistencia jurídica gratuita en la forma establecida en la legislación vigente.

2. En los supuestos de violencia en el ámbito de la pareja o en el ámbito familiar, para el reconocimiento del derecho de asistencia jurídica gratuita se tendrán que tener en cuenta únicamente los recursos y los ingresos económicos personales de las mujeres víctimas de violencia machista con los límites establecidos en la legislación aplicable.

Artículo 41*Servicios de guardia permanente y turnos de oficio especializados*

1. El departamento de la administración de la Generalitat competente en materia de justicia ha de disponer el sistema de prestación de los servicios de asistencia letrada a las mujeres que han sufrido esta violencia para que la asistencia cuente con servicios de guardia permanente en todo el territorio de la Comunitat Valenciana.

2. La administración de la Generalitat ha de garantizar que toda mujer que sea víctima de violencia machista esté asistida por una abogada o abogado y, si procede, procuradora o procurador, y que las personas profesiones hayan recibido la formación especializada en esta materia.

Artículo 42*De los derechos de los menores*

Los menores perjudicados por la muerte de su madre como consecuencia de violencia machista tienen derecho a atención jurídica en los términos establecidos en los artículos anteriores.

Secció tercera

Personació de l'administració de la Generalitat
en processos penals

Article 43

Supòsits per a la personació

1. L'administració de la Generalitat podrà personar-se en els procediments penals per violència masclista, en els casos de mort o de lesions greus de la dona, en la forma i les condicions establertes per la legislació processal.

2. Si la personació és exercida per una altra administració pública, el Consell es pot personar de forma potestativa.

3. Igualment, el Consell pot personar-se en altres casos d'especial rellevància, amb l'avaluació prèvia dels fets per part de l'Institut Valencià de Dona.

4. La personació s'ha d'exercir amb el consentiment de cada dona víctima o de la família, sempre que això siga possible.

Secció quarta

Drets a prestacions econòmiques

Article 44

*Renda mínima d'inserció, ajuts econòmics
i altres prestacions*

1. Per tal d'afavorir l'autonomia de les dones que estiguen en situacions de violència masclista i als efectes del dret a percebre la renda mínima d'inserció, s'han de tenir en compte exclusivament els ingressos i les rendes individuals de cada dona, sempre que es complequen els requisits establerts per via legal o reglamentària reguladora de la renda mínima d'inserció.

2. Així mateix, per a la determinació de la carencia de rendes per a accedir als altres ajuts econòmics prevists en aquesta llei, s'han de tenir en compte exclusivament els ingressos i les rendes individuals de cada dona.

3. Pel que fa a les prestacions d'urgència social, les dones que siguen víctimes de la violència masclista tenen els drets que es preveuen a l'article 30 de la Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic.

4. El Consell pot concedir prestacions econòmiques extraordinàries a les dones que han patit violència masclista, identificada per qualsevol dels mitjans establerts en l'article 32 d'aquesta llei. Aquestes prestacions s'han de destinar a paliar situacions de necessitat personal que siguen avaluable i verificable, amb l'informe previ dels organismes competents sobre la inexistència o insuficiència dels ajuts ordinaris per a cobrir aquests supòsits.

Article 45

Indemnitzacions

1. Les dones que, com a conseqüència de les formes de violència masclista previstes en aquesta llei, patescen seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica, de caràcter greu, tenen dret a la percepció, per part del Consell, en un pagament únic, d'una quantia econòmica, en les condicions i amb els requisits que s'estableixen reglamentàriament.

2. Aquesta quantia serà compatible amb les indemnitzacions que s'estableixen en sentència judicial o amb altres

Sección tercera

Personación de la administración de la Generalitat
en procesos penales

Artículo 43

Supuestos para la personación

1. La administración de la Generalitat podrá personarse en los procedimientos penales por violencia machista, en los casos de muerte o de lesiones graves de la mujer, en la forma y condiciones establecidas por la legislación procesal.

2. Si la personación es ejercida por otra administración pública, el Consell se puede personar de forma potestativa.

3. Igualmente, el Consell puede personarse en otros casos de especial relevancia, previa evaluación de los hechos por parte del Institut Valencià de la Dona.

4. La personación se ha de ejercer con el consentimiento de cada mujer víctima o de la familia, siempre que eso sea posible.

Sección cuarta

Derechos a prestaciones económicas

Artículo 44

*Renta mínima de inserción, ayudas económicas
y otras prestaciones*

1. Por tal de favorecer la autonomía de las mujeres que estén en situaciones de violencia machista y a los efectos del derecho a percibir la renta mínima de inserción, se han de tener en cuenta exclusivamente los ingresos y las rentas individuales de cada mujer, siempre que se cumplan los requisitos establecidos por vía legal o reglamentaria reguladora de la renta mínima de inserción.

2. Así mismo, para la determinación de la carencia de rentas para acceder a las otras ayudas económicas previstas en esta ley, se han de tener en cuenta exclusivamente los ingresos y las rentas individuales de cada mujer.

3. Respecto a las prestaciones de urgencia social, las mujeres que sean víctimas de violencia machista tienen los derechos que se prevén en el artículo 30 de la Ley 13/2006, de 27 de julio, de prestaciones sociales de carácter económico.

4. El Consell puede conceder prestaciones económicas extraordinarias a las mujeres que han sufrido violencia machista, identificada por cualquiera de los medios establecidos en el artículo 32 de esta ley. Estas prestaciones se han de destinar a paliar situaciones de necesidad personal que sean evaluables y verificables, previo informe de los organismos competentes sobre la inexistencia o insuficiencia de las ayudas ordinarias para cubrir estos supuestos.

Artículo 45

Indemnizaciones

1. Las mujeres que, como consecuencia de las formas de violencia machista previstas en esta ley, sufran secuelas, lesiones corporales o daños en la salud física o psíquica, de carácter grave, tienen derecho a la percepción, por parte del Consell, en un pago único, de una cuantía económica, en las condiciones y con los requisitos que se establezcan reglamentariamente.

2. Esta cuantía será compatible con las indemnizaciones que se establezcan en sentencia judicial o con otras presta-

prestacions econòmiques, públiques o privades que legalment els puguen correspondre.

3. Quan la víctima siga menor d'edat, la indemnització econòmica no podrà ser administrada per l'autor o l'inductor de la violència.

4. Els fills i les filles de víctimes mortals a conseqüència de qualsevol de les formes de violència masclista contemplades en aquesta llei, que siguen menors de vint-i-sis anys i en depenguen econòmicament en el moment de la mort de la mare, tenen dret a la percepció, en un pagament únic, d'una quantia econòmica, en les condicions i amb els requisits que s'estableixen de forma reglamentària.

Article 46

Ajuts escolars

1. L'administració educativa ha de tenir en compte les identificacions de violència masclista realitzades a l'emparr d'aquesta llei com a factor qualificat per a regular i establir els ajuts destinats a les unitats familiars o unitats de convivència amb escassos recursos econòmics.

Als efectes de determinar els requisits de necessitat econòmica es tindran en compte únicament les rendes o els ingressos personals de què dispose la dona sol·licitant.

2. En tot cas, l'administració educativa ha de preveure l'escolarització immediata dels fills i les filles en els supòsits de canvi de residència derivada d'actes de violència.

3. Les situacions de violència que donen lloc al reconeixement d'aquest dret s'identifiquen per qualsevol dels mitjans prevists en l'article 32 d'aquesta llei.

Article 47

Fons de garantia de pensions i prestacions

1. El Consell ha de constituir un fons de garantia per a cobrir l'impagament de pensions alimentàries i compensatòries.

Aquest fons s'ha d'emprar quan hi ha constatació judicial d'incompliment del deure de satisfer-les i aquest incompliment comporta una situació de precarietat econòmica, en els termes descrits en la lletra d de l'apartat primer de l'article 4 d'aquesta llei i d'acord amb els límits i les condicions que es fixen per reglament.

2. Aquestes prestacions tindran caràcter supletori o, en el seu cas, complementari, de les que pugua reconèixer l'estat amb càrrec al fons de garantia de pagament d'aliments, amb els límits i les condicions que es fixen reglamentàriament.

Article 48

Dret a obtenir les prestacions del fons de garantia

1. Les persones que tenen reconegut judicialment el dret a percebre pensions alimentàries i pensions compensatòries tenen dret a rebre del fons de garantia la prestació econòmica corresponent, sempre que complisquen els criteris i els requisits que es fixen per reglament.

2. En el cas que aquestes persones siguen menors d'edat o incapacitades, són titulars d'aquest dret les persones que les tinguen al seu càrrec.

3. Per a ser beneficiària del fons, la persona titular de la pensió o aquella que la represente ha d'haver cursat l'ex-

ciones econòmiques, públiques o privades que legalmente les puedan corresponder.

3. Cuando la víctima sea menor de edad, la indemnización económica no podrá ser administrada por el autor o inductor de la violencia.

4. Los hijos y las hijas víctimas mortales como consecuencia de cualquiera de las formas de violencia machista contempladas en esta ley, que sean menores de veintiséis años y dependan económicamente de éstas en el momento de la muerte de la madre, tienen derecho a la percepción, en un pago único, de una cuantía económica en las condiciones y con los requisitos que se establezcan de forma reglamentaria.

Artículo 46

Ayudas escolares

1. La administración educativa ha de tener en cuenta las identificaciones de violencia machista realizadas al amparo de esta ley como factor cualificado para regular y establecer las ayudas destinadas a las unidades familiares o unidades de convivencia con escasos recursos económicos.

A efectos de determinar los requisitos de necesidad económica se tendrán en cuenta únicamente las rentas o los ingresos personales de que disponga la mujer solicitante.

2. En todo caso, la administración educativa ha de prever la escolarización inmediata de los hijos y las hijas en los supuestos de cambio de residencia derivada de actos de violencia.

3. Las situaciones de violencia que den lugar al reconocimiento de este derecho se identifican por cualquiera de los medios previstos en el artículo 32 de esta ley.

Artículo 47

Fuentes de garantía de pensiones y prestaciones

1. El Consell ha de constituir un fondo de garantía para cubrir el impago de pensiones alimenticias y compensatorias.

Este fondo se ha de utilizar cuando hay constatación judicial del incumplimiento del deber de satisfacerlas y este incumplimiento conlleva una situación de precariedad económica, en los temas descritos en la letra d del apartado primero del artículo 4 de esta ley y de acuerdo con los límites y las condiciones que se fijan por reglamento.

2. Estas prestaciones tendrán carácter supletorio o, en su caso, complementario, de las que pueda reconocer el estado con cargo al fondo de garantía de pago de alimentos, con los límites y las condiciones que se fijan reglamentariamente.

Artículo 48

Derecho a obtener las prestaciones del fondo de garantía

1. Las personas que tienen reconocido judicialmente el derecho a percibir pensiones alimenticias y pensiones compensatorias tienen derecho a recibir del fondo de garantía la correspondiente prestación económica, siempre que cumplan los criterios y los requisitos que se fijan por reglamento.

2. En el caso de que estas personas sean menores de edad o incapacitadas, son titulares de este derecho las personas que las tengan a su cargo.

3. Para ser beneficiaria del fondo, la persona titular de la pensión o aquella que la represente tiene que haber cursado

cució del títol judicial corresponent que reconega el dret a rebre la pensió establerta.

4. El dret de les persones beneficiàries del fons a percebre la prestació naix des que s'haja interposat demanda executiva de pagament i no s'haja pogut cobrar, en el termini que reglamentàriament s'establezca, i sempre que la causa de no cobrar-la no siga imputable a la beneficiària.

Article 49

Compatibilitat de les prestacions

Les prestacions derivades del fons de garantia de pensions són compatibles amb altres prestacions que puguen atorgar les administracions públiques valencianes sempre que el criteri que s'haja tingut en compte per a l'atorgament d'aquestes altres prestacions no haja estat la manca de pagament de les pensions alimentàries o compensatòries.

Article 50

Dret de repetició

1. El Consell es reserva el dret de repetició de les pensions pagades pel fons de garantia contra les persones que han incomplert la resolució judicial de pagament de la pensió. Les quantitats reclamades per la Generalitat en aquest concepte tenen la consideració d'ingressos públics.

2. Sense perjudici del dret de repetició, la persona o les persones beneficiàries del fons tenen l'obligació de continuar els tràmits del procediment d'execució del títol judicial que reconeix el dret a percebre la pensió d'aliments o la pensió compensatòria. En cas d'obtenir-se el cobrament de les pensions impagades, la beneficiària del fons té l'obligació de retornar les quantitats cobrades amb càrrec al fons.

CAPÍTOL IV

La Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral a les dones en situacions de violència masclista

Article 51

Models d'intervenció i polítiques públiques

1. El Consell ha de desenvolupar models d'intervenció integral, en tot el territori de la Comunitat Valenciana, mitjançant una xarxa de serveis de qualitat en tots els àmbits, que siga capaç de donar respostes adients, àgils, properes i coordinades a les necessitats i els processos de les dones que estan o han estat en situacions de violència masclista, com també a les seues filles i fills quan en són testimonis o víctimes.

2. Els models d'intervenció han de preveure com a elements essencials la informació, l'atenció primària i l'atenció especialitzada.

3. Els poders públics de la Comunitat Valenciana han de crear els serveis previstos en aquest capítol segons les recomanacions que, per població, determine la Unió Europea. Els serveis i els recursos en relació amb els quals no hi haja especificació de ràtios per part d'organismes internacionals es desplegaran reglamentàriament.

4. Les actuacions dels poders públics en matèria dels serveis d'atenció i recuperació integral de les dones que paten violència masclista tenen com a objectius essencials, en tot cas:

a) Facilitar a les dones les eines necessàries per conèixer els drets que els corresponen i els serveis que estan al seu abast.

la ejecució del títol judicial correspondiente que reconozca el derecho a recibir la pensión establecida.

4. El derecho de las personas beneficiarias del fondo a percibir la prestación nace desde que se haya interpuesto demanda ejecutiva de pago y no se haya podido cobrar, en el plazo que reglamentariamente se establezca, y siempre que la causa de no cobrarla no sea imputable a la beneficiaria.

Artículo 49

Compatibilidad de las prestaciones

Las prestaciones derivadas del fondo de garantía de pensiones son compatibles con otras prestaciones que puedan otorgar las administraciones públicas valencianas siempre que el criterio que se haya tenido en cuenta para la concesión de estas otras prestaciones no haya sido la falta de pago de las pensiones alimenticias o compensatorias.

Artículo 50

Derecho de repetición

1. El Consell se reserva el derecho de repetición de las pensiones pagadas por el fondo de garantía contra las personas que han incumplido la resolución judicial de pago de la pensión. Las cantidades reclamadas por la Generalitat en este concepto tienen la consideración de ingresos públicos.

2. Sin perjuicio del derecho de repetición, la persona o las personas beneficiarias del fondo tienen la obligación de continuar los trámites del procedimiento de ejecución del título judicial que reconoce el derecho a percibir la pensión de alimentos o la pensión compensatoria. En el caso de obtener el cobro de las pensiones impagadas, la beneficiaria del fondo tiene la obligación de retornar las cantidades cobradas con cargo al fondo.

CAPÍTULO IV

La Red de Atención y Recuperación Integral de mujeres en situaciones de violencia machista

Artículo 51

Modelos de intervención y políticas públicas

1. El Consell ha de desarrollar modelos de intervención integral, en todo el territorio de la Comunitat Valenciana, mediante una red de servicios de calidad en todos los ámbitos, que sea capaz de dar respuestas adecuadas, ágiles, próximas y coordinadas a las necesidades y los procesos de las mujeres que están o han estado en situaciones de violencia machista, así como a sus hijas e hijos cuando son testigos o víctimas de estas,

2. Los modelos de intervención han de prever como elementos esenciales la información, la atención primaria y la atención especializada.

3. Los poderes públicos de la Comunitat Valenciana han de crear los servicios previstos en este capítulo según las recomendaciones que, por población, determine la Unión Europea. Los servicios y los recursos en cuya relación no haya especificación de ratios por parte de organismos internacionales se desarrollarán reglamentariamente.

4. Las actuaciones de los poderes públicos en materia de servicios de atención y recuperación integral de las mujeres que sufran violencia machista tienen como objetivos esenciales, en todo caso:

a) Facilitar a las mujeres los instrumentos necesarios para conocer los derechos que les corresponden y los servicios que estén a su alcance.

b) Minvar l'impacte personal o comunitari de la violència masclista.

c) Fer prevenció i sensibilització social a l'entorn de les causes i les conseqüències de la violència masclista.

d) Aprofundir en la recerca i el coneixement sobre les causes i les conseqüències de la violència masclista amb una perspectiva multidisciplinària.

Article 52

Definició i estructura de la Xarxa

1. La Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral a les dones que pateixen violència masclista (en endavant, la Xarxa) és el conjunt coordinat de recursos i serveis públics de caràcter gratuït per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació de les dones que han patit o pateixen violència masclista, en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, que estan especificats en aquesta llei.

2. Integren la Xarxa els serveis següents:

- a) Serveis d'atenció telefònica especialitzada.
- b) Serveis d'informació i atenció a les dones.
- c) Serveis d'atenció i acolliment d'urgències.
- d) Serveis d'acolliment i recuperació.
- e) Serveis d'acolliment substitutoris de la llar.
- f) Serveis d'intervenció especialitzada.
- g) Serveis tècnics de punt de trobada.
- h) Serveis d'atenció a la víctima del delictes.
- i) Altres serveis que considere necessaris el Consell.

3. L'organització dels serveis esmentats a l'apartat anterior serà regulada reglamentàriament pel Consell o, si escau, pels municipis, integrant equips multidisciplinàries i personal amb formació específica.

Article 53

Servei d'atenció telefònica especialitzada

1. El servei d'atenció telefònica especialitzada és un servei universal d'orientació i assessorament immediat que proporciona atenció i informació integral sobre els recursos públics i privats a l'abast de les dones en situacions de violència.

2. Aquest servei d'atenció ha de funcionar durant les vint-i-quatre hores de tots els dies de l'any, i s'ha de coordinar amb els serveis d'emergència en els casos necessaris.

Article 54

Serveis d'informació i atenció a les dones

1. Els serveis d'informació i atenció a les dones són serveis d'informació, assessorament, primera atenció, i acompanyament, si s'escau, en relació a l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits relacionats amb la seua vida laboral, social, personal i familiar.

2. Els serveis d'informació i atenció a les dones, en tot cas, s'han de coordinar amb els serveis d'atenció especialitzada, i han de dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb la totalitat d'agents comunitaris i especialment amb els grups i les organitzacions de dones.

3. Aquests serveis es destinen a totes les dones i, especialment, les que es troben en situacions de violència masclista.

b) Disminuir el impacto personal o comunitario de la violencia machista.

c) Hacer prevención y sensibilización social sobre las causas y las consecuencias de la violencia machista.

d) Profundizar en la búsqueda y conocimiento sobre las causas y las consecuencias de la violencia machista con una perspectiva multidisciplinaria.

Artículo 52

Definición y estructura de la red

1. La Red de Atención y Recuperación Integral de Mujeres que sufren violencia machista (en adelante la Red) es el conjunto coordinado de recursos y servicios públicos de carácter gratuito para la atención, asistencia, protección, recuperación y reparación de las mujeres que han sufrido o sufren violencia machista, en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, que están especificados en esta ley.

2. Integran la Red los siguientes servicios:

- a) Servicios de atención telefónica especializada.
- b) Servicios de información y atención a las mujeres.
- c) Servicios de atención y acogida de urgencias.
- d) Servicios de acogida y recuperación.
- e) Servicios de acogida sustituidores del hogar.
- f) Servicios de intervención especializada.
- g) Servicios técnicos de punto de encuentro.
- h) Servicios de atención a la víctima del delito.
- i) Otros servicios que considere necesarios el Consell.

3. La organización de los servicios relacionados en el apartado anterior estará regulada reglamentariamente por el Consell o, si procede, por los municipios, integrando equipos multidisciplinarios y personal con formación específica.

Artículo 53

Servicio de atención telefónica especializada

1. El servicio de atención telefónica especializada es un servicio universal de orientación y asesoramiento inmediato que proporciona atención e información integral sobre los recursos públicos y privados al alcance de las mujeres en situaciones de violencia.

2. Este servicio de atención ha de funcionar durante las veinticuatro horas de todos los días del año, y se ha de coordinar con los servicios de emergencia en los casos necesarios.

Artículo 54

Servicios de información y atención a las mujeres

1. Los servicios de información y atención a las mujeres son servicios de información, asesoramiento, primera atención y acompañamiento, si procede, en relación con el ejercicio de los derechos de las mujeres en todos los ámbitos relacionados con su vida laboral, social, personal y familiar.

2. Los servicios de información y atención a las mujeres, en todo caso, se han de coordinar con los servicios de atención especializada, y han de dinamizar e impulsar la coordinación y colaboración con la totalidad de agentes comunitarios y especialmente con los grupos y las organizaciones de mujeres.

3. Estos servicios se destinan a todas las mujeres y, especialmente, las que se encuentren en situaciones de violencia machista.

Article 55*Serveis d'atenció i acolliment d'urgències*

1. Els serveis d'atenció i acolliment d'urgències són serveis especialitzats que han de facilitar acolliment temporal, de curta durada, a les dones que estan o han estat sotmeses a situacions de violència masclista i, si escau, a les seues filles i fills, per tal de garantir la seua seguretat personal. Així mateix, han de facilitar recursos personals i socials que permeten una resolució de la situació de crisi.

2. Els serveis d'atenció i acolliment d'urgències han de prestar servei les vint-i-quatre hores de tots els dies de l'any, i l'estada en aquest servei ha de tenir la durada mínima indispensable per a activar recursos estables i, en qualsevol cas, no superior a quinze dies.

3. Aquests serveis es destinen, en tot cas, a les dones que es troben amb qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari, amb la manifestació d'agressions sexuals, de tràfic i explotació sexual, de mutilació genital femenina o risc de patir-la, o de matrimoni forçós.

Article 56*Serveis d'acolliment i recuperació*

1. Els serveis d'acolliment i recuperació són serveis especialitzats, residencials i temporals, que ofereixen acolliment i atenció integral per possibilitar el procés de recuperació i reparació a les dones i a les seues filles i fills dependents, que requereixen un espai de protecció a causa de la situació de risc motivada per la violència masclista, tot vetllant per la seua autonomia.

2. Aquests serveis es destinen, en tot cas, a les dones que es troben amb qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari, amb la manifestació de mutilació genital femenina o risc de patir-la, o de matrimoni forçós.

Article 57*Serveis d'acolliment substitutoris de la llar*

1. Els serveis d'acolliment substitutoris de la llar són serveis temporals que actuen com a substitutoris de la llar i han de comptar amb suport personal, psicològic, mèdic, social, jurídic i de lleure, dut a terme per professionals especialitzats, per facilitar la plena integració sociolaboral a les dones que es troben en situacions de violència.

2. Aquests serveis es destinen, en tot cas, a les dones que es troben amb qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella, l'àmbit familiar o l'àmbit social o comunitari, amb la manifestació de mutilació genital femenina o risc de patir-la, o de matrimoni forçós.

Article 58*Serveis d'intervenció especialitzada*

Els serveis d'intervenció especialitzada són serveis especialitzats que ofereixen una atenció integral i recursos al procés de recuperació i reparació a les dones que han estat o estan en situació de violència, com també a llurs filles i fills. Així mateix, han d'incidir en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària.

Artículo 55*Servicios de atención y acogida de urgencias*

1. Los servicios de atención y acogida de urgencias son servicios especializados que han de facilitar acogida temporal, de corta duración, a las mujeres que están o han estado sometidas a situaciones de violencia machista y, si procede, a sus hijas e hijos, para garantizar su seguridad personal. Así mismo, han de facilitar recursos personales y sociales que permitan una resolución de la situación de crisis.

2. Los servicios de atención y acogida de urgencias han de prestar servicio las veinticuatro horas de todos los días del año, y la estancia en este servicio ha de tener la duración mínima indispensable para activar recursos estables y, en cualquier caso, no superior a quince días.

3. Estos servicios se destinan, en todo caso, a las mujeres que se encuentren con cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja, el ámbito familiar o el ámbito social o comunitario, con la manifestación de agresiones sexuales, de tráfico y explotación sexual, de mutilación genital femenina o riesgo de sufrirla, o de matrimonio forzoso.

Artículo 56*Servicios de acogida y recuperación*

1. Los servicios de acogida y recuperación son servicios especializados, residenciales y temporales, que ofrecen acogida y atención integral para posibilitar el proceso de recuperación y reparación a las mujeres y a sus hijas e hijos dependientes, que requieran un espacio de protección a causa de la situación de riesgo motivada por la violencia machista, velando por su autonomía.

2. Estos servicios se destinan, en todo caso, a las mujeres que se encuentren con cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja, el ámbito familiar o el ámbito social o comunitario, con la manifestación de mutilación genital femenina o riesgo de padecerla, o de matrimonio forzoso.

Artículo 57*Servicios de acogida sustituidores del hogar*

1. Los servicios de acogida sustituidores del hogar son servicios temporales que actúan como sustituidores del hogar y han de contar con apoyo personal, psicológico, médico, social, jurídico y de ocio, llevado a cabo por profesionales especializados, para facilitar la plena integración sociolaboral a las mujeres que se encuentren en situaciones de violencia.

2. Estos servicios se destinan, en todo caso, a las mujeres que se encuentren con cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja, el ámbito familiar o el ámbito social o comunitario, con la manifestación de mutilación genital femenina o riesgo de padecerla, o de matrimonio forzoso.

Artículo 58*Servicios de intervención especializada*

Los servicios de intervención especializada son servicios especializados que ofrecen una atención integral y recursos al proceso de recuperación y reparación a las mujeres que han estado o están en situación de violencia, así como a sus hijas e hijos. Así mismo, han de incidir en la prevención, sensibilización e implicación comunitaria.

Article 59*Serveis tècnics de punt de trobada*

1. Els serveis tècnics de punt de trobada són serveis destinats a atendre i prevenir, en un lloc neutral i transitori, en presència de personal qualificat, la problemàtica que sorgeix en els processos de conflictivitat familiar i, en concret, en el compliment del règim de visites dels fills i les filles establert per als supòsits de separació o divorci dels progenitors o per als supòsits d'exercici de la tutela per part de l'administració pública, amb la finalitat d'assegurar la protecció dels menors.

2. Els professionals que treballen en aquest servei de trobada no han d'aplicar tècniques de mediació en aquells supòsits en què reste acreditada qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella o el familiar.

Article 60*Serveis d'atenció a la víctima del delict*

Els serveis d'atenció a la víctima del delict tenen com a finalitat, entre d'altres, oferir a les dones informació i suport en els procediments legals que es deriven de l'exercici dels drets que els reconeix la legislació vigent.

Article 61*Creació i gestió dels serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral a les dones en situacions de violència masclista*

1. Correspon a l'administració de la Generalitat la creació, la titularitat, la competència, la programació, la prestació i la gestió de tots els serveis detallats a l'article 52, apartat 2, en col·laboració amb els ens locals, excepte els serveis d'informació i atenció a les dones.

2. Els municipis tenen la competència per a crear, programar, prestar i gestionar els serveis d'informació i atenció a les dones. També poden prestar i gestionar els serveis de la competència de la Generalitat d'acord amb els instruments i en els termes que preveu el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de la Comunitat Valenciana. Els municipis establiran reglamentàriament la distribució territorial, el règim de prestació, l'organització i la dotació d'aquests serveis.

3. Els serveis que integren la Xarxa es poden prestar de forma indirecta, d'acord amb el que preveu la legislació de contractes del sector públic, sota la inspecció, el control i el registre de l'administració de la Generalitat. A aquest efecte, es crearà i es regularà reglamentàriament el registre dels serveis de la Xarxa i de les entitats col·laboradores.

Qualsevol entitat que assumeixca la prestació d'un servei ha d'assumir el compromís de no-discriminació, de permanència, de professionalització i d'inclusió de clàusules contra l'assetjament sexual, com també la concreció d'un protocol d'intervenció en cas d'assetjament.

3. L'administració de la Generalitat crearà mesures de suport i cura per als professionals en exercici que tracten situacions de violència, per tal de prevenir i evitar els processos d'esgotament, confusió i desgast professional.

Artículo 59*Servicios técnicos de punto de encuentro*

1. Los servicios técnicos de punto de encuentro son servicios destinados a atender y prevenir, en un lugar neutral y transitorio, en presencia de personal cualificado, la problemática que surge en los procesos de conflictividad familiar y, en concreto, en el cumplimiento del régimen de visitas de los hijos e hijas establecido para los supuestos de separación o divorcio de los progenitores o para los supuestos de ejercicio de la tutela por parte de la administración pública, con la finalidad de asegurar la protección de los menores.

2. Los profesionales que trabajen en este servicio de encuentro no han de aplicar técnicas de mediación en aquellos supuestos en que quede acreditada cualquier forma de violencia machista en el ámbito de la pareja o el familiar.

Artículo 60*Servicios de atención a la víctima del delito*

Los servicios de atención a la víctima del delito tienen como finalidad, entre otros, ofrecer a las mujeres información y apoyo en los procedimientos legales que se deriven del ejercicio de los derechos que les reconoce la legislación vigente.

Artículo 61*Creación y gestión de los servicios de la Red de Atención y Recuperación Integral a las Mujeres en Situaciones de Violencia Machista*

1. Corresponde a la administración de la Generalitat la creación, titularidad, competencia, programación, prestación y gestión de todos los servicios detallados en el artículo 52, apartado 2, en colaboración con los entes locales, excepto los servicios de información y atención a las mujeres.

2. Los municipios tienen la competencia para crear, programar, prestar y gestionar los servicios de información y atención a las mujeres. También pueden prestar y gestionar los servicios de la competencia de la Generalitat de acuerdo con los instrumentos y en los términos que prevé el Decreto legislativo 2/2003, de 28 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley municipal y de régimen local de la Comunitat Valenciana. Los municipios establecerán reglamentariamente la distribución territorial, el régimen de prestación, la organización y la dotación de estos servicios.

3. Los servicios que integren la Red se pueden prestar de forma indirecta, de acuerdo con lo previsto en la legislación de contratos del sector público, bajo la inspección, control y registro de la administración de la Generalitat. A estos efectos, se creará y regulará reglamentariamente el registro de los servicios de la Red y de las entidades colaboradoras.

Cualquier entidad que asuma la prestación de un servicio ha de asumir el compromiso de no discriminación, de permanencia, de profesionalización y de inclusión de cláusulas contra el acoso sexual, así como la concreción de un protocolo de intervención en caso de acoso.

3. La administración de la Generalitat creará medidas de apoyo y atención para los profesionales en ejercicio que traten situaciones de violencia, para prevenir y evitar los procesos de agotamiento, confusión y desgaste profesional.

CAPÍTOL V
Accions dels poders públics
en situacions específiques

Article 62

*Mesures per a facilitar la detecció
de la violència masclista*

El Consell ha de promoure mesures eficaces per tal d'eliminar les barreres que dificulten la detecció de la violència masclista en situacions específiques i que poden impedir l'accés als serveis i prestacions prevists en aquesta llei.

Article 63

Immigració

El Consell ha de promoure les actuacions necessàries amb les entitats consulars, ambaixades, oficines diplomàtiques i qualsevol altra entitat, a fi d'obtenir o facilitar documentació acreditativa de les circumstàncies personals o familiars de les dones immigrants, com també la legislació del país d'origen.

Article 64

Prostitució

1. El Consell ha de garantir el dret d'accés als serveis i recursos, mitjançant programes específics, tant per a la prevenció com per a l'eradicació de les diverses formes de violència masclista vers les dones en aquesta situació.

2. El Consell ha de desenvolupar les estructures i els mecanismes adients per acollir i atendre les dones afectades per tràfic i explotació sexual.

Article 65

Món rural

Els serveis d'atenció, assistència i protecció que aquesta llei estableix en el títol III han de facilitar l'accés de les dones provinents del món rural i de zones de difícil accés a centres allunyats del seu lloc d'origen i residència, per tal de garantir l'anonimat d'aquestes dones.

Article 66

Transsexualitat

1. Totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat transsexual.

2. Les transsexuals que pateixen violència masclista s'equiparen a les dones que han patit aquesta violència, als efectes dels drets prevists en aquesta llei, sempre que se'ls haja diagnosticat disfòria de sexe, acreditat per mitjà d'un informe mèdic o psicològic elaborat per un professional col·legiat, o s'hagen tractat mèdicament durant almenys dos anys per acomodar les seues característiques físiques a les que corresponen al sexe reclamat, acreditat per informe mèdic elaborat per la persona col·legiada sota la direcció del qual s'ha realitzat el tractament

CAPÍTULO V
Acciones de los poderes públicos
en situaciones específicas

Artículo 62

*Medidas para facilitar la detección
de la violencia machista*

El Consell ha de promover medidas eficaces para eliminar las barreras que dificulten la detección de la violencia machista en situaciones específicas y que pueden impedir el acceso a los servicios y prestaciones previstos en esta ley.

Artículo 63

Immigración

El Consell ha de promover las actuaciones necesarias con las entidades consulares, embajadas, oficinas diplomáticas y cualquier otra entidad, a fin de obtener o facilitar documentación acreditativa de las circunstancias personales o familiares de las mujeres inmigrantes, así como la legislación del país de origen.

Artículo 64

Prostitución

1. El Consell ha de garantizar el derecho de acceso a los servicios y recursos, mediante programas específicos, tanto para la prevención como para la erradicación de las diversas formas de violencia machista hacia las mujeres en esta situación.

2. El Consell ha de desarrollar las estructuras y los mecanismos adecuados para acoger y atender a las mujeres afectadas por tráfico y explotación sexual.

Artículo 65

Mundo rural

Los servicios de atención, asistencia y protección que esta ley establece en el título III han de facilitar el acceso de las mujeres que provienen del mundo rural y de zonas de difícil acceso a centros alejados de su lugar de origen y residencia, para garantizar el anonimato de estas mujeres.

Artículo 66

Transexualidad

1. Todas las medidas y el reconocimiento de derechos que esta ley señala han de respetar la diversidad transexual.

2. Las transexuales que sufren violencia machista se equiparan a las mujeres que han sufrido esta violencia, a efectos de los derechos previstos en esta ley, siempre que se les haya diagnosticado disforia de sexo, acreditado mediante un informe médico o psicológico elaborado por un profesional colegiado, o se hayan tratado médicamente durante al menos dos años para acomodar sus características físicas a las que corresponden al sexo reclamado, acreditado por informe médico elaborado por la persona colegiada bajo cuya dirección se ha realizado el tratamiento.

Article 67*Discapacitació*

1. El Consell ha de garantir que l'exercici dels drets i l'accés als recursos i els serveis regulats en aquest títol no es vegem obstaculitzats o impeditos per l'existència de barreres que impedisquen l'accessibilitat i garanteixen la seguretat de l'entorn en el seu accés.

2. Les dones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33% i que pateixen violència masculista tenen dret a una millora econòmica o temporal dels drets econòmics establerts en aquest títol, d'acord amb els requisits i les condicions que s'estableixen reglamentàriament per tal de facilitar el procés de la seua recuperació i reparació.

Article 68*Virus d'immunodeficiència humana*

A les dones seropositives que pateixen violència masculista se'ls fan extensius els drets recollits en l'apartat 2 de l'article anterior.

Article 69*Ètnia gitana*

El Consell ha de dissenyar estratègies específiques de sensibilització dirigides a les dones gitanes, pensades i consensuades amb les associacions de dones gitanes, perquè coneguen els recursos i les estratègies per fer front a la pressió social o la legitimació cultural vers les violències contra les dones i els permeten adoptar posicions actives davant aquesta situació.

Article 70*Centres d'execució penal*

1. Les dones que compleixen penes o mesures penals en centres d'execució penal, tant per a persones adultes com per a menors d'edat, tenen el dret d'accés als recursos i els serveis previstos en el títol III d'aquesta llei, sempre que la prestació siga compatible amb aquesta situació.

2. El Consell ha de dotar els equips d'intervenció en execució penal de personal especialitzat en matèria de violència masculista i, en concret, en els vessants psicològic, jurídic i sociolaboral. Aquests equips especialitzats tindran les funcions següents:

- a) Detecció de la situació de violència que la dona ha patit o està patint.
- b) Constatació d'aquesta situació de violència en l'expedient penitenciari de la dona.
- c) Elaboració d'un tractament penitenciari adient en col·laboració amb la Xarxa.

3. El Consell de la Comunitat Valenciana ha de garantir la ubicació de les persones transsexuals en espais que siguen adequats per a preservar els seus drets.

Article 71*Mutilacions genitals femenines*

El Consell ha d'adoptar les mesures necessàries per a:

- a) Promoure la mediació comunitària en les famílies si hi ha risc de mutilacions genitals. En aquests casos s'ha de procurar que en la negociació participen persones expertes,

Artículo 67*Discapacitación*

1. El Consell ha de garantizar que el ejercicio de los derechos y el acceso a los recursos y los servicios regulados en este título no se vean obstaculizados o impedidos por la existencia de barreras que impidan la accesibilidad y garanticen la seguridad del entorno en su acceso.

2. Las mujeres con un grado de discapacidad igual o superior al 33% y que sufren violencia machista tienen derecho a una mejora económica o temporal de los derechos económicos establecidos en este título, de acuerdo con los requisitos y las condiciones que se establezcan reglamentariamente para facilitar el proceso de su recuperación y reparación.

Artículo 68*Virus de inmunodeficiencia humana*

A las mujeres seropositivas que sufren violencia machista se les hacen extensivos los derechos recogidos en el apartado 2 del artículo anterior.

Artículo 69*Etnia gitana*

El Consell ha de diseñar estrategias específicas de sensibilización dirigidas a las mujeres gitanas, pensadas y consensuadas con las asociaciones de mujeres gitanas, para que conozcan los recursos y las estrategias para afrontar la presión social o la legitimación cultural hacia las violencias contra las mujeres y les permitan adoptar posiciones activas ante esta situación.

Artículo 70*Centros de ejecución penal*

1. Las mujeres que cumplen penas o medidas penales en centros de ejecución penal, tanto para personas adultas como para menores de edad, tienen el derecho de acceso a los recursos y servicios previstos en el título III de esta ley, siempre que la prestación sea compatible con esta situación.

2. El Consell ha de dotar a los equipos de intervención en ejecución penal de personal especializado en materia de violencia machista y, en concreto, en las vertientes psicológicas, jurídicas y sociolaborales. Estos equipos especializados tendrán las siguientes funciones:

- a) Detección de la situación de violencia que la mujer ha sufrido o está sufriendo.
- b) Constatación de esta situación de violencia en el expediente penitenciario de la mujer.
- c) Elaboración de un tratamiento penitenciario adecuado en colaboración con la Red.

3. El Consell de la Comunitat Valenciana ha de garantizar la ubicación de las personas transexuales en espacios que sean adecuados para preservar sus derechos.

Artículo 71*Mutilaciones genitales femeninas*

El Consel ha de adoptar las medidas necesarias para:

- a) Promover la mediación comunitaria en las familias si hay riesgo de mutilaciones genitales. En estos casos se ha de procurar que en la negociación participen personas ex-

com també persones de les comunitats afectades per aquestes pràctiques, i assegurar l'actuació d'agents socials d'atenció primària.

b) Garantir mesures específiques per a la prevenció i l'eradicació de les mutilacions genitals femenines, impulsar actuacions de promoció de les dones dels països on es realitzen aquestes pràctiques i formar els professionals que han d'intervenir.

c) Actuar en l'àmbit de la cooperació internacional per treballar des dels països d'origen per a l'eradicació d'aquestes pràctiques.

d) Comptar amb mecanismes sanitaris d'intervenció quirúrgica per poder fer front a la demanda de les dones que vulguen revertir els efectes de la mutilació practicada, i també amb mecanismes de suport psicològic, familiar i comunitari. En els casos de xiquetes i menors, i quan hi haja risc per a la seua salut, els professionals han de poder comptar amb mecanismes que els possibiliten la realització de la intervenció quirúrgica.

TÍTOL IV

Competències, organització i intervenció integral envers la violència masclista

CAPÍTOL I

Disposicions generals sobre el règim competencial

Article 72

Responsabilitats públiques

1. L'administració de la Generalitat i els municipis de la Comunitat Valenciana són les administracions públiques competents en matèria dels serveis de la Xarxa, i també de les prestacions establertes en aquesta llei, d'acord amb el que hi ha determinat en aquest títol i, si escau, en la legislació sobre organització territorial i règim local.

2. Sense perjudici de les competències que els corresponen d'acord amb la llei, els municipis també poden exercir competències pròpies de l'administració de la Generalitat per via de delegació o de fórmules de gestió conjunta.

Article 73

Coordinació i col·laboració interadministratives

1. Entre d'altres, les administracions públiques competents han de coordinar:

a) Les polítiques públiques en matèria de lluita contra la violència masclista

b) Les polítiques públiques en matèria de violència masclista amb les polítiques d'educació, salut, ocupació, recerca i mitjans de comunicació, com també qualsevol altra política implicada en la lluita contra aquesta violència.

c) Els recursos d'atenció, assistència, protecció, recuperació i reparació amb els òrgans jurisdiccionals i les forces i cossos de seguretat.

d) Els recursos d'atenció i informació de caràcter municipal amb els centres d'intervenció especialitzada dependents de la Generalitat.

e) Els recursos regulats en aquesta llei amb recursos de les administracions públiques valencianes competents per a prestar serveis d'educació, treball, salut, serveis socials i d'altres implicats en la lluita contra la violència masclista.

per tas, así como personas de las comunidades afectadas por estas prácticas, y asegurar la actuación de agentes sociales de atención primaria.

b) Garantizar medidas específicas para la prevención y erradicación de las mutilaciones genitales femeninas, impulsar actuaciones de promoción de las mujeres de los países en donde se realicen estas prácticas y formar a los profesionales que han de intervenir.

c) Actuar en el ámbito de la cooperación internacional para trabajar desde los países de origen para la erradicación de estas prácticas.

d) Contar con mecanismos sanitarios de intervención quirúrgica para poder hacer frente a la demanda de las mujeres que quieran revertir los efectos de la mutilación practicada, así como mecanismos de apoyo psicológico, familiar y comunitario. En los casos de niñas y menores, y cuando haya riesgo para la salud humana, los profesionales han de poder contar con mecanismos que les posibiliten la realización de la intervención quirúrgica.

TÍTULO IV

Competencias, organización e intervención integral hacia la violencia machista

CAPÍTULO I

Disposiciones generales sobre el régimen competencial

Artículo 72

Responsabilidades públicas

1. L'administración de la Generalitat y los municipios de la Comunitat Valenciana son las administraciones públicas competentes en materia de los servicios de la Red, y también de las prestaciones establecidas en esta ley, de acuerdo con lo determinado en este título y, si procede, en la legislación sobre organización territorial y de régimen local.

2. Sin perjuicio de las competencias que les corresponden de acuerdo con la ley, los municipios también pueden ejercer competencias propias de la administración de la Generalitat por vía de delegación o de fórmulas de gestión conjunta.

Artículo 73

Coordinación y colaboración interadministrativas

1. Entre otras, las administraciones públicas competentes han de coordinar:

a) Las políticas públicas en materia de lucha contra la violencia machista.

b) Las políticas públicas en materia de violencia machista con las políticas de educación, salud, empleo, investigación y medios de comunicación, así como cualquier otra política implicada en la lucha contra esta violencia.

c) Los recursos de atención, asistencia, protección, recuperación y reparación con los órganos jurisdiccionales y las fuerzas y cuerpos de seguridad.

d) Los recursos de atención e información de carácter municipal con los centros de intervención especializada dependientes de la Generalitat.

e) Los recursos regulados en esta ley con recursos de las administraciones públicas valencianas competentes para prestar servicios de educación, trabajo, salud, servicios sociales y otros implicados en la lucha contra la violencia machista.

2. Les administracions públiques valencianes han de col·laborar en l'exercici de les seues competències per tal de garantir l'exercici dels drets que aquesta llei reconeix.

Article 74

Cessió de dades

Les administracions públiques competents s'han de cedir mútuament les dades de caràcter personal necessàries, amb la finalitat de poder gestionar de forma adequada els serveis de la Xarxa i les prestacions econòmiques establertes en aquesta llei, i també d'altres que s'establisquen legalment, relacionades amb la violència masclista. A aquest efecte s'ha de crear un fitxer específic que serà regulat reglamentàriament.

CAPÍTOL II

Competències de les administracions públiques

Article 75

Competències del consell

Correspon al Consell:

a) Definir la política general per a la lluita i eradicació de la violència masclista i aprovar els instruments de planificació corresponents, com també la creació dels serveis de la Xarxa, sense perjudici de les competències dels municipis.

b) Ordenar totes les actuacions en matèria de prevenció, de detecció, d'atenció, d'assistència, de protecció, de recuperació i de reparació de les dones que pateixen violència masclista, i també els recursos que les integren.

c) Fixar la forma i el procediment per a les prestacions econòmiques i les prestacions de serveis i dels altres recursos que estableix aquesta llei.

d) Regular la capacitat del personal implicat en la lluita i l'eradicació de la violència masclista i, en concret, aquell que ha de gestionar, si escau, els recursos que aquesta llei contempla.

e) Vetllar per la coordinació amb l'administració de l'estat i impulsar les fórmules de col·laboració, cooperació i informació mútua necessàries per garantir els drets que recull aquesta llei.

f) Impulsar la col·laboració i la cooperació amb les altres comunitats autònomes per garantir els drets prevists en aquesta llei.

g) Totes les altres funcions que li atribueix expressament aquesta llei i altres lleis.

Article 76

Institut Valencià de la Dona

1. L'Institut Valencià de Dona, a més de desenvolupar totes les funcions que té atribuïdes per la legislació vigent, és l'instrument vertebrador per a fer front a la violència masclista.

2. Són funcions de l'Institut Valencià de Dona pel que fa a l'objectiu d'aquesta llei:

a) Impulsar i coordinar les polítiques contra la violència masclista que ha d'aprovar el Consell.

b) Dissenyar i impulsar les polítiques contra la violència masclista en col·laboració amb les administracions locals, els agents socials, les entitats expertes i les associacions de dones que treballen en aquest àmbit.

2. Las administraciones públicas valencianas han de colaborar en el ejercicio de sus competencias para garantizar el ejercicio de los derechos que esta ley reconoce.

Artículo 74

Cesión de datos

Las administraciones públicas competentes se han de ceder mutuamente los datos de carácter personal necesarios, con la finalidad de poder gestionar de forma adecuada los servicios de la Red y las prestaciones económicas establecidas en esta ley, así como otras que se establezcan legalmente, relacionadas con la violencia machista. A estos efectos se tiene que crear un fichero específico que será regulado reglamentariamente.

CAPÍTULO II

Competencias de las administraciones públicas

Artículo 75

Competencias del Consell

Corresponde al Consell:

a) Definir la política general para la lucha y erradicación de la violencia machista y aprobar los instrumentos de planificación correspondientes, así como la creación de los servicios de la Red, sin perjuicio de las competencias de los municipios.

b) Ordenar todas las actuaciones en materia de prevención, detección, atención, asistencia, protección, recuperación y reparación de las mujeres que sufren violencia machista, así como los recursos que las integran.

c) Fijar la forma y el procedimiento para las prestaciones económicas y las prestaciones de servicios y de otros recursos que establece esta ley.

d) Regular la capacitación del personal implicado en la lucha y la erradicación de la violencia machista y, en concreto, aquel que ha de gestionar, si procede, los recursos que esta ley contempla.

e) Velar por la coordinación con la administración del estado e impulsar las fórmulas de colaboración, cooperación e información mutua necesarias para garantizar los derechos que recoge esta ley.

f) Impulsar la colaboración y cooperación con las otras comunidades autónomas para garantizar los derechos previstos en esta ley.

g) Todas las demás funciones que le atribuye expresamente esta ley y otras leyes.

Artículo 76

Institut Valencià de la Dona

1. El Institut Valencià de la Dona, además de desarrollar todas las funciones que tiene atribuidas por la legislación vigente, es el instrumento vertebrador para hacer frente a la violencia machista.

2. Son funciones del Institut Valencià de la Dona respecto al objetivo de esta ley:

a) Impulsar y coordinar las políticas contra la violencia machista que ha de aprobar el Consell.

b) Diseñar e impulsar las políticas contra la violencia machista en colaboración con las administraciones locales, los agentes sociales, las entidades expertas y las asociaciones de mujeres que trabajan en este ámbito.

c) Vetllar per l'adequació dels plans i els programes duts a terme per les diferents administracions públiques valencianes respecte als programes del Consell en matèria de violència masclista.

d) Coordinar i garantir el treball transversal en tots els àmbits.

e) Impulsar l'elaboració i la signatura de convenis de col·laboració i acords entre les administracions i les entitats implicades en la lluita i l'eradicació de la violència masclista.

f) Proposar la programació, la prestació, la gestió, i la coordinació dels serveis que integren la Xarxa, en col·laboració amb els ajuntaments, llevat dels serveis d'informació i atenció a les dones, competència dels ens locals en els termes prevists en aquesta llei.

Article 77

Centre d'Estudis, Recerca i Capacitació

1. Es crea el Centre d'Estudis, Recerca i Capacitació sobre la violència masclista, com a òrgan dependent de l'Institut Valencià de Dona, que es configura com a una eina permanent d'estudis i de recerca sobre la violència masclista, i de formació i capacitació dels professionals en contacte amb el tractament d'aquest tipus de violència.

2. La composició, el funcionament, les competències i la coordinació amb altres òrgans i administracions s'establiran reglamentàriament.

Article 78

Comissió per a una Intervenció Coordinada envers la Violència Masclista

1. Es crea la Comissió per a una Intervenció Coordinada envers la Violència Masclista, dependent de l'Institut Valencià de Dona, com a òrgan específic de coordinació institucional per a l'impuls, el seguiment, el control i l'avaluació de les actuacions en l'abordatge de la violència masclista, sense perjudici de les competències d'impuls, seguiment i control dels departaments de la Generalitat.

2. La composició, el funcionament, les competències i la coordinació amb altres òrgans s'establiran reglamentàriament.

Article 79

Competències dels municipis

1. Correspon als municipis:

a) Programar, prestar i gestionar els serveis d'informació i atenció a les dones i efectuar la derivació als diferents serveis en els termes prevists en aquesta llei.

b) Prestar o gestionar altres serveis de la Xarxa, d'acord amb allò que s'estableisca mitjançant un conveni amb l'administració de la Generalitat.

c) Col·laborar en la gestió de les prestacions econòmiques i subvencions que aquesta llei estableix.

d) Totes les altres funcions establertes en aquesta llei que, en raó de les seues competències, els corresponga assumir en relació amb les dones que pateixen o han patit violència masclista.

e) Les altres competències atribuïdes per disposició legal.

c) Velar por la adecuación de los planes y los programas llevados a cabo por las diferentes administraciones públicas valencianas respecto a los programas del Consell en materia de violencia machista.

d) Coordinar y garantizar el trabajo transversal en todos los ámbitos.

e) Impulsar la elaboración y la firma de convenios de colaboración y acuerdo entre las administraciones y las entidades implicadas en la lucha y la erradicación de la violencia machista.

f) Proponer la programación, prestación, gestión y coordinación de los servicios que integran la Red, en colaboración con los ayuntamientos, excepto los servicios de información y atención a las mujeres, competencia de los entes locales en los términos previstos en esta ley.

Artículo 77

Centro de Estudios, Investigación y Capacitación

1. Se crea el Centro de Estudios, Investigación y Capacitación sobre la violencia machista como órgano dependiente del Institut Valencià de la Dona, que se configura como un instrumento permanente de estudios e investigación sobre la violencia machista, y de formación y capacitación de los profesionales en contacto con el tratamiento de este tipo de violencia.

2. La composición, funcionamiento, competencias y coordinación con otros órganos y administraciones se establecerán reglamentariamente.

Artículo 78

Comisión para una Intervención Coordinada para con la Violencia Machista

1. Se crea la Comisión para una Intervención Coordinada para con la Violencia Machista, dependiente del Institut Valencià de la Dona, como órgano específico de coordinación institucional para el impulso, seguimiento, control y evaluación de las actuaciones en el abordaje de la violencia machista, sin perjuicio de las competencias de impulso, seguimiento y control de los departamentos de la Generalitat.

2. La composición, funcionamiento, competencias y coordinación con otros órganos se establecerán reglamentariamente.

Artículo 79

Competencias de los municipios

1. Corresponde a los municipios:

a) Programar, prestar y gestionar los servicios de información y atención a las mujeres y efectuar su derivación a los diferentes servicios en los términos previstos en esta ley.

b) Prestar o gestionar otros servicios de la Red, de acuerdo con lo que se establezca mediante un convenio con la administración de la Generalitat.

c) Colaborar en la gestión de las prestaciones económicas y subvenciones que esta ley establece.

d) Todas las demás funciones establecidas en esta ley que, por razón de sus competencias, les corresponda asumir en relación con las mujeres que sufren o han sufrido violencia machista.

e) Las demás competencias atribuidas por disposición legal.

2. Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants poden delegar les seues competències a una mancomunitat de municipis o a altres ens locals.

CAPÍTOL III

Intervenció integral envers la violència masclista

Article 80

Els programes d'intervenció integral envers la violència masclista

1. Els programes d'intervenció integral contra la violència masclista es configuren com els instruments de planificació que ha d'aprovar el Consell amb una vigència de quatre anys, amb l'elaboració prèvia per l'Institut Valencià de la Dona, juntament amb els departaments competents en cada cas. Aquests instruments recullen el conjunt d'objectius i mesures per a l'eradicació de la violència, i també preveu de forma coordinada, global i participativa les línies d'intervenció i les directrius que han d'orientar l'activitat dels poders públics.

2. Els programes també estableixen mesures que impliquen altres àmbits administratius, ens locals, agents socials, entitats de dones i persones professionals.

3. Els programes d'intervenció integral contra la violència masclista també han de preveure estratègies de coordinació i cooperació, com també de recerca i coneixement de la realitat, i han d'incorporar obligatòriament una memòria econòmica.

4. Per a l'elaboració, el seguiment i l'avaluació dels programes d'intervenció integral, l'Institut Valencià de Dona ha d'establir els mecanismes necessaris per a garantir la participació dels ens locals, les entitats de dones, els agents socials i també persones i entitats expertes en matèria de violència masclista.

Article 81

Protocols per a una intervenció coordinada envers la violència masclista

1. Els protocols concreten un conjunt de mesures i mecanismes de suport, coordinació i cooperació entre les institucions públiques i altres agents implicats i dins d'elles, que defineixen les formalitats i la successió d'actes que s'han de seguir per a la seua correcta execució.

2. Els objectius dels protocols per a una intervenció coordinada envers la violència masclista han de:

a) Garantir l'atenció coordinada dels diferents departaments de la Generalitat, ens locals i agents socials i dels serveis que se'n desprenen, i delimitar els àmbits d'actuació que poden intervenir en les diferents situacions de violència masclista.

b) Establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permeten una transmissió d'informació continuada i fluida entre organismes implicats.

c) Aplicar metodologies d'intervenció que eviten la revictimització de les dones afectades.

d) Garantir els recursos necessaris per a l'execució i la continuïtat del protocol.

e) Dissenyar circuits d'atenció adequats a les diferents situacions de violència i les necessitats concretes derivades d'aquestes situacions.

2. Los municipios con una población inferior a 20.000 habitantes pueden delegar sus competencias en una mancomunidad de municipios u otros entes locales.

CAPÍTULO III

Intervención integral para con la violencia machista

Artículo 80

Los programas de intervención integral para con la violencia machista

1. Los programas de intervención integral contra la violencia machista se configuran como los instrumentos de planificación que ha de aprobar el Consell con una vigencia de cuatro años, previa su elaboración por el Institut Valencià de la Dona, junto con los departamentos competentes en cada caso. Estos instrumentos recogen el conjunto de objetivos y medidas para la erradicación de la violencia, y también prevé de forma coordinada, global y participativa las líneas de intervención y las directrices que han de orientar la actividad de los poderes públicos.

2. Los programas también establecen medidas que impliquen otros ámbitos administrativos, entes locales, agentes sociales, entidades de mujeres y personas profesionales.

3. Los programas de intervención integral contra la violencia machista también han de prever estrategias de coordinación y cooperació, así como de investigación y conocimiento de la realidad, y han de incorporar obligatoriamente una memoria económica.

4. Para la elaboración, seguimiento y evaluación de los programas de intervención integral, el Institut Valencià de la Dona ha de establecer los mecanismos necesarios para garantizar la participación de los entes locales, entidades de mujeres, agentes sociales y también personas y entidades expertas en materia de violencia machista.

Artículo 81

Protocolos para una intervención coordinada para con la violencia machista

1. Los protocolos concretan un conjunto de medidas y mecanismos de apoyo, coordinación y cooperació entre las instituciones públicas y otros agentes implicados y dentro de ellas, que definen las formalidades y la sucesión de actos que se han de seguir para su correcta ejecución.

2. Los objetivos de los protocolos para una intervención coordinada para con la violencia machista han de:

a) Garantizar la atención coordinada de los diferentes departamentos de la Generalitat, entes locales y agentes sociales y de los servicios que se despenden de ellos, y delimitar los ámbitos de actuación que pueden intervenir en las diferentes situaciones de violencia machista.

b) Establecer los mecanismos de coordinación y cooperación que permitan una transmisión de información continuada y fluida entre organismos implicados.

c) Aplicar metodologías de intervención que eviten la revictimización de las mujeres afectadas.

d) Garantizar los recursos necesarios para la ejecución y continuidad del protocolo.

e) Diseñar circuitos de atención adecuados a las diferentes situaciones de violencia y las necesidades concretas derivadas de estas situaciones.

f) Establir un model únic i consensuat de recollida de dades per tal de garantir el coneixement de la realitat.

3. Els protocols han de preveure la participació dels àmbits relacionats directament amb el tractament d'aquest tipus de violència, com són les entitats i les associacions de dones que treballen en els diferents territoris a partir d'un model d'intervenció compatible amb el que hi ha establert en aquesta llei.

4. L'elaboració dels protocols serà impulsada per l'Institut Valencià de Dona en cadascun dels àmbits territorials de les delegacions del Consell de la Comunitat Valenciana o, si escau i el Consell així ho determina, en els àmbits d'estructura territorial que es puguen establir mitjançant llei.

5. Els protocols establiran la concreció i el procediment de les actuacions i també de les responsabilitats dels sectors implicats en el tractament de la violència masclista, amb l'objectiu de garantir la prevenció, l'atenció eficaç i personalitzada i la recuperació de les dones que es troben en situació de risc o que són víctimes de la violència masclista.

Article 82

Participació i foment dels ens locals

1. L'administració de la Generalitat, en les seues polítiques d'eradicació de la violència masclista, ha de comptar amb la participació dels ens locals.

2. Els programes i les actuacions que es deriven de l'aplicació d'aquesta llei han de preveure mesures de foment dels ens locals per al desenvolupament de programes i activitats encaminades a eradicar la violència masclista o pal·liar-ne els efectes.

Article 83

Participació i foment dels consells i les associacions de dones

1. Les administracions públiques, en les seues polítiques d'eradicació de la violència masclista, han de comptar preferentment amb la col·laboració dels consells de participació de dones i també amb altres entitats de dones constituïdes o que siguen part d'una agrupació sindical o empresarial, respecte les polítiques institucionals corresponents.

2. Els programes i les actuacions que es deriven de l'aplicació d'aquesta llei han de preveure mesures de foment de les entitats esmentades al punt anterior per al desenvolupament de programes i activitats encaminades a eradicar la violència masclista o pal·liar-ne els efectes.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Recursos econòmics

1. L'administració de la Generalitat té la responsabilitat de garantir els recursos necessaris per a donar el compliment adequat a l'ordenació i la provisió de les accions i dels serveis que hi ha establerts en aquesta llei.

2. La Generalitat ha de consignar en els seus pressuposts els crèdits necessaris per al finançament de totes les prestacions garantides, de les prestacions de serveis, dels recursos, dels programes, dels projectes i d'altres actuacions recollides en la llei, d'acord amb les competències atribuïdes per aquesta.

3. El Consell dotarà un fons econòmic específic anual a favor dels ens locals, per garantir la suficiència de la pres-

f) Establecer un modelo único y consensuado de recogida de datos para garantizar el conocimiento de la realidad.

3. Los protocolos han de prever la participación de los ámbitos relacionados directamente con el tratamiento de este tipo de violencia, como son las entidades y asociaciones de mujeres que trabajan en los diferentes territorios a partir de un modelo de intervención compatible con el establecido en esta ley.

4. La elaboración de los protocolos será impulsada por el Institut Valencià de la Dona en cada uno de los ámbitos territoriales de las delegaciones del Consell de la Comunitat Valenciana o, si procede y el Consell así lo determina, en los ámbitos de estructura territorial que se puedan establecer mediante ley.

5. Los protocolos establecerán la concreción y el procedimiento de las actuaciones así como de las responsabilidades de los sectores implicados en el tratamiento de la violencia machista, con el objetivo de garantizar la prevención, atención eficaz y personalizada y la recuperación de las mujeres que se encuentren en situación de riesgo o que son víctimas de la violencia machista.

Artículo 82

Participación y fomento de los entes locales

1. La administración de la Generalitat, en sus políticas de erradicación de la violencia machista, ha de contar con la participación de los entes locales.

2. Los programas y las actuaciones que se deriven de la aplicación de esta ley han de prever medidas de fomento de los entes locales para el desarrollo de programas y actividades encaminadas a erradicar la violencia machista o paliar sus efectos.

Artículo 83

Participación y fomento de los consejos y las asociaciones de mujeres

1. Las administraciones públicas, en sus políticas de erradicación de la violencia machista, han de contar preferentemente con la colaboración de los consejos de participación de mujeres y también con otras entidades de mujeres constituidas o que sean parte de una agrupación sindical o empresarial, respecto a las políticas institucionales correspondientes.

2. Los programas y actuaciones que se deriven de la aplicación de esta ley han de prever medidas de fomento de las entidades mencionadas en el punto anterior para el desarrollo de programas y actividades encaminadas a erradicar la violencia machista o paliar sus efectos.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera

Recursos económicos

1. La administración de la Generalitat tiene la responsabilidad de garantizar los recursos necesarios para dar el cumplimiento adecuado a la ordenación y provisión de las acciones y los servicios que hay establecidos en esta ley.

2. La Generalitat ha de consignar en sus presupuestos los créditos necesarios para la financiación de todas las prestaciones garantizadas, de las prestaciones de servicios, de los recursos, programas, proyectos y otras actuaciones recogidas en la ley, de acuerdo con las competencias atribuidas por ésta.

3. El Consell dotarà un fondo econòmic específic anual a favor de los entes locales, para garantizar la sufi-

tació dels serveis d'informació i atenció a les dones, d'acord amb els termes prevists en aquesta llei. La distribució d'aquest fons entre els ens locals es farà d'acord amb criteris objectius que s'han d'acordar bianualment amb les entitats interessades i que es basaran en el nombre d'habitants, el principi d'equilibri territorial i de capacitat pressupostària, i tindran en compte les característiques de la població i les necessitats de les dones, per tal d'obtenir l'efectivitat dels drets que estableix aquesta llei, sense perjudici que els municipis i les altres entitats locals consignen en els pressupostos les dotacions necessàries per al finançament dels serveis de la seua competència.

4. L'administració de la Generalitat ha de finançar el cost de la prestació dels serveis d'informació i atenció a les dones pertanyents a municipis amb una població inferior a 20.000 habitants, sense perjudici d'altres formes de finançament mixt amb implicació dels pressupostos públics, amb els fons econòmic específic establert a l'apartat 3.

Segona

Revisió dels currículums educatius

El departament competent en matèria educativa ha de realitzar una revisió dels currículums educatius amb l'objectiu de detectar continguts sexistes o que afavoresquen la discriminació sexual, la vulneració dels drets de les dones i la violència masclista.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

En el termini de tres anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el departament competent en matèria de polítiques de dones, mitjançant l'Institut Valencià de la Dona, ha d'encarregar una avaluació de l'impacte social de la llei.

Segona

El Consell de La Generalitat Valenciana podrà actualitzar la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral a les dones que pateixen violència masclista, amb una freqüència biennal, en els primers sis anys després de l'aprovació d'aquesta llei, amb la finalitat d'adequar-la amb major rapidesa i flexibilitat a les necessitats de la població de la Comunitat Valenciana, d'acord amb el que s'estableisca a les lleis de pressuposts corresponents.

Tercera

Mentre no s'aprove el desplegament reglamentari d'aquesta llei, el Consell, durant l'any 2008, realitzarà la diagnosi i la valoració de les necessitats, els recursos i els serveis necessaris per a implementar el fons de garantia de pensions i prestacions previst a l'article 47 d'aquesta llei. La dotació del fons es durà a terme de conformitat amb allò que disposen les respectives lleis de pressuposts de la Generalitat.

ciencia de la prestación de los servicios de información y atención a las mujeres, de acuerdo con los términos previstos en esta ley. La distribución de este fondo entre los entes locales se hará de acuerdo con criterios objetivos que se han de acordar bianualmente con las entidades interesadas y que se basarán en el número de habitantes, el principio de equilibrio territorial y de capacidad presupuestaria, y tendrán en cuenta las características de la población y las necesidades de las mujeres, para obtener la efectividad de los derechos que establece esta ley, sin perjuicio de que los municipios y las otras entidades locales consignen en sus presupuestos las dotaciones necesarias para la financiación de los servicios de su competencia.

4. La administración de la Generalitat ha de financiar el coste de la prestación de los servicios de información y atención a las mujeres pertenecientes a municipios con una población inferior a 20.000 habitantes, sin perjuicio de otras formas de financiación mixta con implicación de los presupuestos públicos, con los fondos económicos específicos establecidos en el apartado 3.

Segunda

Revisión de los currículos educativos

El departamento competente en materia educativa ha de realizar una revisión de los currículos educativos con el objetivo de detectar contenidos sexistas o que favorezcan la discriminación sexual, la vulneración de los derechos de las mujeres y la violencia machista.

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Primera

En el plazo de tres años desde la entrada en vigor de esta ley, el departamento competente en materia de políticas de mujeres, mediante el Institut Valencià de la Dona, ha de encarregar una evaluación del impacto social de la ley.

Segunda

El Consell de la Generalitat Valenciana podrà actualitzar la Red de Atención y Recuperación Integral para con las mujeres que sufren violencia machista, con una frecuencia biennal, en los primeros seis años después de l'aprobación de esta ley, con la finalidad de adecuarla con mayor rapidez y flexibilidad a las necesidades de la población de la Comunitat Valenciana, de acuerdo con lo que se establezca en las leyes de presupuestos correspondientes.

Tercera

Mientras no se aprueba el desarrollo reglamentario de esta ley, el Consell, durante el año 2008, realizará la diagnosis y la valoración de las necesidades, los recursos y los servicios necesarios para implementar el fondo de garantía de pensiones y prestaciones previsto en el artículo 47 de esta ley. La dotación del fondo se llevará a cabo de conformidad con lo dispuesto en las respectivas leyes de presupuestos de la Generalitat.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA

Queden derogades totes les normes d'igual o inferior rang que s'oposen o contradiguen el que hi ha establert en aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera*Habilitació reglamentària*

S'autoritza el Consell, en l'àmbit de les seues competències, a dictar les disposicions necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta llei.

Segona*Fons de garantia*

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Consell haurà de desenvolupar i regular el fons de garantia per a cobrir l'impagament de pensions alimentàries i l'impagament de pensions i prestacions compensatòries, amb caràcter supletori o, en el seu cas, complementari, del fons de garantia de pagament d'aliments a càrrec de l'estat.

Tercera*Previsions pressupostàries*

El Consell efectuarà les previsions pressupostàries necessàries per a poder atendre les prestacions econòmiques i les prestacions de serveis reconegudes en aquesta llei.

Quarta*Entrada en vigor*

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la seua publicació al *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

ANNEX
Definicions

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per

a) Sensibilització: Les accions pedagògiques o comunicatives encaminades a produir canvis o modificacions en l'imaginari social que permeten avançar en la tolerància zero envers la violència masclista i la seua eradicació.

b) Prevenció: Les accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista mitjançant la reducció dels factors de risc i impedir així la seua normalització, i sensibilitzar els ciutadans, especialment les dones, que cap forma de violència és justificada ni tolerable.

c) Detecció: La posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permeten identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si

DISPOSICIÓN DEROGATORIA ÚNICA

Quedan derogadas todas las normas de igual o inferior rango que se opongan o contradigan lo establecido en esta ley.

DISPOSICIONES FINALES

Primera*Habilitación reglamentaria*

Se autoriza al Consell, en el ámbito de sus competencias, a dictar las disposiciones necesarias para la aplicación y el desarrollo de esta ley.

Segunda*Fondos de garantía*

En el plazo de un año desde la entrada en vigor de esta ley, el Consell tendrá que desarrollar y regular el fondo de garantía para cubrir el impago de pensiones alimenticias y el impago de pensiones y prestaciones compensatorias, con carácter supletorio o, si procede, complementario, del fondo de garantía de pago de alimentos a cargo del estado.

Tercera*Previsiones presupuestarias*

El Consell efectuará las previsions presupuestarias necesarias para poder atender las prestaciones económicas y las prestaciones de servicios reconocidas en esta ley.

Cuarta*Entrada en vigor*

Esta ley entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

ANEXO
Definiciones

A efectos de esta ley, se entiende por:

a) Sensibilización: Las acciones pedagógicas o comunicativas encaminadas a producir cambios o modificaciones en el imaginario social que permitan avanzar en la tolerancia cero para con la violencia machista y su erradicación.

b) Prevención: Las acciones encaminadas a evitar o reducir la incidencia de la problemática de la violencia machista mediante la reducción de los factores de riesgo e impedir así su normalización, y sensibilizar a los ciudadanos, especialmente las mujeres, de que ninguna forma de violencia es justificada ni tolerable.

c) Detección: La puesta en funcionamiento de diferentes instrumentos teóricos y técnicos que permitan identificar y hacer visible la problemática de la violencia machista, tanto

apareix de forma precoç com de forma estable. La detecció permet conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

d) Atenció: Les accions destinades a una persona per tal de superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personals, familiars i socials, tot garantint la seguretat i facilitant la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris per a la resolució de la situació.

e) Recuperació: L'etapa del cicle personal i social que fa una dona que ha viscut situacions de violència mitjançant la qual es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

f) Reparació: Les mesures preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista (jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives, etc.) que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

g) Victimització secundària (o revictimització): El maltractament addicional produït a les dones que es troben en situacions de violència masclista com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits –quantitatius o qualitatius– de les intervencions realitzades pels organismes responsables, com també per aquelles actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats.

h) Precarietat econòmica: La percepció d'ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència de la Comunitat Valenciana que s'estableix anualment.

Proposició de llei de modificació de la Llei 2/1989, de 3 de març, de la Generalitat Valenciana, d'impacte ambiental, presentada pel Grup Parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 13.702)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunió del dia 26 de febrer de 2008, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei de modificació de la Llei 2/1989, de 3 de març, de la Generalitat Valenciana, d'impacte ambiental, presentada pel Grup Parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 13.702).

D'acord amb el que hi ha disposat en els articles 125.2 i 95.1 del RC, se n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de Les Corts*, i la comunicació al Consell.

Palau de Les Corts
València, 26 de febrer de 2008

La presidenta
María Milagrosa Martínez Navarro

Mònica Oltra i Jarque, síndica del Grup Parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís, d'acord amb els articles 124 i següents del Reglament de Les Corts, presenta la proposició de llei següent, fonamentada en l'exposició de motius que l'acompanya, i es sol·licita la presa en consideració i la tramitació ordinària.

si aparece de forma precoz como de forma estable. La detección permite conocer las situaciones en las que se ha de intervenir, para evitar su desarrollo y su cronicidad.

d) Atención: Las acciones destinadas a una persona para superar las situaciones y las consecuencias generadas por el abuso en los ámbitos personales, familiares y sociales, garantizando la seguridad y facilitando la información necesarias sobre los recursos y los procedimientos necesarios para la resolución de la situación.

e) Recuperación: La etapa del ciclo personal y social que hace una mujer que ha vivido situaciones de violencia mediante la cual se produce el restablecimiento de todos los ámbitos dañados por la situación vivida.

f) Reparación: Las medidas tomadas por los diversos organismos y agentes responsables de la intervención en el ámbito de la violencia machista (jurídicas, económicas, sociales, laborales, sanitarias, educativas, etc.) que contribuyen al restablecimiento de todos los ámbitos dañados por la situación vivida.

g) Victimización secundaria (o revictimización): El maltrato adicional producido a las mujeres que se encuentran en situaciones de violencia machista como consecuencia directa o indirecta del déficit –cuantitativo o cualitativo– de las intervenciones realizadas por los organismos responsables, así como por aquellas actuaciones desacertadas provenientes de otros agentes implicados.

h) Precariedad económica: La percepción de ingresos iguales o inferiores al indicador de renta de suficiencia de la Comunitat Valenciana que se establece anualmente.

Proposición de ley de modificación de la Ley 2/1989, de 3 de marzo, de la Generalitat Valenciana, de impacto ambiental, presentada por el Grupo Parlamentario Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 13.702)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunión del día 26 de febrero de 2008, ha acordado admitir a trámite la Proposición de ley de modificación de la Ley 2/1989, de 3 de marzo, de la Generalitat Valenciana, de impacto ambiental, presentada por el Grupo Parlamentario Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís (RE número 13.702).

De acuerdo con lo dispuesto en los artículos 125.2 y 95.1 del RC, se ordena su publicación en el *Boletín Oficial de Les Corts*, y su comunicación al Consell.

Palau de Les Corts
Valencia, 26 de febrero de 2008

La presidenta
María Milagrosa Martínez Navarro

Mònica Oltra i Jarque, síndica del Grupo Parlamentario Esquerra Unida-Bloc-Verds-IR: Compromís, de acuerdo con los artículos 124 y siguientes del Reglamento de Les Corts, presenta la siguiente proposición de ley, fundamentada en la exposición de motivos que la acompaña, y se sol·licita su toma en consideración y su tramitació ordinària.